

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΛΑ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19—ΤΗΛ. 27.689

1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1954

ΑΡΙΘ. 3

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ε. Γ. Μ., Πατριωτική ύμνολογία.— *Μητροπολίτου πο. Αθήνων Βασιλείου, Γερασίμου επισκόπου Ύδρας και Σπεισών Ικετήριος αναφορά.*— **Γεωδ. Paul Ballester Convalier,** Τὸ ταξίδιον καὶ τὸ ἔργον τοῦ Ἀπ. Παύλου εἰς τὴν Ἰσπανίαν (B').— **Δαμ. Μ. Στρομπουλή,** Ἡ Ἐκκλησία καὶ ὁ «κόσμος» (B').— **Α. Σ. Α.,** Οἱ ἐργάται ἱερεῖς ἐν Γαλλίᾳ.— **Αρχιμ. Θεοκλήτου Φιλιππαίου,** Τὰ αἶτια τοῦ ἐν Γαλλίᾳ χωρισμοῦ Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας.— *Ἀπόκρισις προσφυγῆς εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας.*— **Παρατηρήσεων Στήλη:** Ἡ ἑορτὴ τῶν γραμμάτων. Ἡ πρὸς τὴν Μητέρα τιμὴ. Προϊόντα ἀγαλιωτοῦ φαντασίας. Σάρα Τσάκκο (†).— **Χρονικά.**

ΤΟΙΣ ΣΟΙΣ ΑΧΡΑΝΤΕ ΣΥΜΜΑΧΗΣΟΝ ΟΙΚΕΤΑΙΣ ΩΙΔΗ ΙΩΑΝΝΟΥ

καὶ θεωρούμενος ὡς πιθανὸν ἔργον Ἰωάννου Μητροπολίτου Εὐχαιτῶν τοῦ Μαυρόποδος.

Ὁ Κανὼν οὗτος, προφανῶς, συνετέθη ἐξ ἀφορμῆς βαρβαρικῆς τιнос — ἐκ τῶν συχνοτάτων, ἄλλωστε, τὴν ἐποχὴν ἐκείνην — ἐπιδρομῆς ἐναντίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἣτις ἦτο, ὡς γνωστόν, ἀφιερωμένη εἰς τὴν προστασίαν τῆς Θεοτόκου, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ κατέφευγον οἱ βυζαντινοὶ εἰς πᾶσαν παρομοίαν περιστασιν.

Τὴν ἀπειλὴν τῆς βαρβαρικῆς ἐπιδρομῆς καὶ τὸν ἐκ ταύτης κίνδυνον ὁ ποιητὴς τοῦ Κανόνος τούτου θεωρεῖ ὡς ἐν τῶν θεραπευτικῶν μέσων, ἅτινα μετέρχεται ὁ Θεὸς διὰ τὴν ψυχικὴν θεραπείαν τοῦ παρεκτραπέντος χριστιανύμου λαοῦ. Ἀλλὰ συναισθανόμενος τὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν, παρακαλεῖ νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἄλλα, ἡπιώτερα, θεραπευτικὰ μέσα καὶ προβάλλει πρὸς τοῦτο μεσίτριαν τὴν πολιοῦχον Μητέρα τοῦ Κυρίου :

Ἰατρικὸν μὲν τὸ τέμνειν
καὶ ὁ καυστῆρ τῆς ὑγείας αἴτιος
ἄλλ' ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ,
ἀπαλοῖς φαρμάκοις
οἰκτιρῶν Σου ἰάτρεισον,
τῆς Σῆς Μητρὸς δεήσοις.

Ἀπέναντι τῶν στρατευμάτων καὶ τῶν ὄπλων τῶν ἐπερχομένων ἐχθρῶν οἱ χριστιανοὶ αἰσθάνονται, ὅτι δὲν πρέπει νὰ φοβηθοῦν, διότι ἔχουν ἰσχυροτάτην σύμμαχον τὴν προστατίδα τῆς πόλεως Θεοτόκον, πρὸς τὴν ὁποίαν μετὰ πεποιθήσεως ἀπευθυνόμενος ὁ ποιητὴς, λέγει, ὅτι ἐναντίον τῶν πολεμούντων ἡμᾶς «πικρῶν ἐχθρῶν» τὴν Ἀγνὴν «Ἀρχιστράτηγον» τῶν χριστιανῶν «ἀντικαθοπλίζομεν καὶ κινούμεν κατ' αὐτῶν». Ἐνθυμεῖται δέ, ὅτι δὲν ἔχουν οὔτε οἱ ἵπποι οὔτε τὰ ἄρματα καμίαν ἀξίαν ἐνώπιον τῆς ἀμάχου προστασίας, τῆς ὁποίας ἀπολαύει ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ διὰ παραδειγμάτων ἐκ τῆς ἱστορίας ἄλλου περιουσίου λαοῦ, τοῦ ἰσραηλιτικοῦ, ζητεῖ νὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς προσευχομένους καὶ νὰ τονώσῃ ἔτι μᾶλλον τὴν πίστιν αὐτῶν.

Εἶναι προφανές, ὅτι τὸ θρησκευτικὸν τοῦτο ποίημα δὲν ἀφορᾷ εἰς τὴν εὐλογίαν πολέμου ἀδίκου καὶ ἐπιθετικοῦ, ἀλλ' ἀναφέρεται εἰς τὸν κίνδυνον, ὅστις ἀπειλεῖ τοὺς χριστιανούς ἐκ τοῦ ἀδίκως ἐπιτιθεμένου «στρα-

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΗ ΥΜΝΟΛΟΓΙΑ

Καὶ ἄλλοτε ἐγράφη, ὅτι ἡ παρὰ τῆς εὐσεβείας τῶν βυζαντινῶν ἡμῶν προγόνων κληροδοτηθεῖσα ἱερὰ ἔσματογραφία, ἐκπροσωποῦσα ἅμα καὶ τὸν ἔθνικὸν καὶ κοινωνικὸν χαρακτῆρα τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, ἀναφέρεται καὶ εἰς γεγονότα σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὴν ἔθνικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν ἱστορίαν τοῦ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην ἀνήκοντος εὐσεβοῦς λαοῦ.

Τὸ γεγονός τοῦτο πιστοποιεῖται, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ ἀπὸ τὸ εἰς τὴν αὐριανὴν ἑορτὴν τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Κυρίου ψαλλόμενον Κοντάκιον, ἐν τῷ ὁποίῳ, σαφῶς ὁ ἱερός ποιητὴς ὑπαινίσσεται πρόσφατον ἀπὸ μεγάλου κινδύνου σωτηρίαν τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ, καὶ εὐχεται ὑπὲρ τῆς εἰρηνικῆς καταστάσεως τοῦ Κράτους καὶ ὑπὲρ ἐνισχύσεως τῶν Βασιλείων :

Ὁ μήτραν Παρθενικὴν
ἀγίας τῷ τόκῳ Σου
καὶ χειρὸς τοῦ Συμεῶν
εὐλογήσας ὡς ἔπρεπε,
προφθάσας καὶ νῦν
ἔσωσας ἡμᾶς, Χριστὲ ὁ Θεός.
Ἄλλ' εἰρήνευσσον
ἐν πολέμοις τὸ πολίτευμα
καὶ κραταίωσον
Βασιλεῖς οὐδ' ἡγάπησας,
ὡς μόνος φιλόανθρωπος.

Μεταξὺ δὲ τῶν ἐν τῷ Μ. Εὐχολογίῳ περιεχομένων, ὡς γνωστόν, εἰδικῶν εἰς διαφόρους περιστάσεις ἀκολουθιῶν περιλαμβάνεται καὶ «Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον ἐπὶ προσδοκίᾳ πολέμου», φέρων Ἀκροστιχίδα

τοῦ βαρβάρου ἐξ ἔθνων τῶν ἀθέων», ὅστις «πῦρ καὶ βλέπων καὶ πνέων, χαίρων φόνους καὶ σφαγαῖς, πόλεμον συγκινεῖ» ἐναντίον τῶν «δούλων» τῆς Θεομήτορος :

Ἄνδρες αἱμάτων ἀπηνεῖς,
δολιότητος πλήρεις,
καθ' ἡμῶν συναχθέντες,
ἐμελέτησαν κενά,
φρουάξαντες ψαλμικῶς,
Θεοτόκε, καθ' ἡμῶν.

Ὁ ποιητὴς ἔχει καὶ προηγουμένην πικρὰν πείραν τῶν τοιούτων ἐπιδρομῶν, τὰς ὁποίας ἐβουλεύθησαν «ὡσπερ λέοντες καὶ θῆρες ὠρούμενοι» ἐναντίον τῆς «ποιμνῆς» τῆς Θεοτόκου «σατράπαι, τύραννοι, βασιλεῖς, ἄρχοντες χωρῶν βαρβαρικῶν, ἐπὶ κακῶ συμφωνήσαντες», δι' ὃ μετὰ πόνου κρᾶζει :

Ναοὺς τοὺς ἁγίους σου
καὶ τεμένη ἱερά,
καὶ τὰς σεπτὰς εἰκόνας σου,
τῶν Ἁγίων ἀπάντων τε τὰς μορφὰς
σκεῆ καὶ κιμήλια,
οἱ ἐχθροὶ σου,
Παρθένε, ἐξηφάνισαν.

Χαρακτηρίζονται δ' οἱ ἐπιδρομεῖς, ἀλλαχοῦ τοῦ ποιήματος ὡς «αἰμοβόρα θηρία καὶ λύκοι ἄρπαγες», οἵτινες «τὰ λογικὰ ἄρνια σπαράττουσιν», ἀποτελοῦντες ἔθνος «ἰδιόρρυθμον» καὶ «γαῦρον καὶ ἀγέρωγον» καὶ «φιλοπόλεμον» καὶ «ἔρκων πηγάσπονδον». Καὶ ἐνώπιον τῆς καταστάσεως ταύτης καὶ τῶν διαθέσεων τούτων τῶν ἀπίστων ἐπιδρομῶν, ὁ χριστιανικὸς λαὸς ἐπικαλεῖται διὰ τῆς Θεομήτορος, τὴν θεῖαν δικαιοσύνην ψάλλον, «ὀργῆν Θεοῦ ἔκχεον, ἐπὶ ἔθνη τὰ σὲ μὴ γινώσκοντα, καὶ ἐπὶ βασιλείας, αἶ σου τὸ ὄνομα οὐκ ἐπεκαλέσαντο πιστῶς τὸ πολυπόθητον». Καὶ ἄλλαχοῦ :

Ἰσχύς καὶ κράτος
γενοῦ, Πανάμωμε,
τοῦ Σοῦ λαοῦ, ἀνδρεία
καὶ φρουρός τε καὶ δύναμις,
καὶ ρομφαία καὶ μάχιρα δίστομος,
τὰς τῶν ὑπεναντίων φάλαγγας τέμνουσα
καὶ τὴν τῶν ἐχθρῶν παρεμβολὴν
εἰς ἐν συγκόπτουσα.

Διότι, ὡς λέγει ἀλλαχοῦ ὁ ποιητὴς πρὸς τὴν Παρθένον,

Δουράλων θεῖναι
σπεύδει τὴν πόλιν Σου,
ὁ στρατὸς ὁ ἐν ὄπλοις
θαυρῶν καὶ δόρασιν·
ἀλλ' ἡμεῖς, ἐν σοὶ
πεποιθότες, κραυγάζομεν·
Πρόφθασον, Παρθένε,
ἁγία Θεοτόκε.

Χαρακτηριστικώτατα εἶναι τὰ δύο ἀροτελεύτια τροπάρια τοῦ Κανόνος. Ἐκ τούτων τὸ πρῶτον τονίζει τὴν εἰρηνοποιὸν ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος ἐνέργειαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις εἶναι «ὁ λύσας τὸν μέγαν πόλεμον καὶ τὴν μακρὰν ἐκείνην καὶ ἀρχαίαν διάστασιν» μεταξὺ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ «ἐνώσας τῇ γῆ τὰ οὐράνια», καὶ παρακαλεῖ Αὐτόν, ὅπως τὴν αὐτὴν εἰρηνοποιὸν ἐνέργειαν ἀσκῆσιν καὶ τώρα

μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων· «λύσας — λέγει — τὸν πόλεμον τὸν πρόσφατον τοῦτον καὶ βαρύν, ἡμᾶς εἰρήνευσον».

Τὸ δ' ἄλλο, ἀπευθυνόμενον πρὸς τὴν Δέσποιναν Θεοτόκον, ζητεῖ παρ' αὐτῆς νὰ «ἐφαπλώσῃ τὴν σκέπην» τῆς, «ὡς φωτεινὴν νεφέλην», καὶ νὰ «σκεπάσῃ» δι' αὐτῆς «τὴν πόλιν» καὶ «ἀγκάλαις, ἐν αἷς ἠγκαλίσατο Χριστόν, ἐναγκαλισμένη ταύτην ἀπόρθητον» νὰ διαφυλάξῃ, «ἐγκανχωμένην αἰεὶ» ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῆς Παρθένου.

Καὶ ἐπειδὴ, εἰς τὸν φόβον τοῦ ἐκ τῶν ἔξω πολέμου εἶναι δυνατὸν νὰ προστεθῇ καὶ ἡ ἐκ τῶν ἐμφυλίων διχοστασιῶν ἀκαταστασία, ἣτις θὰ καταστήσῃ τὸν κίνδυνον μεγαλείτερον καὶ τὴν συμφορὰν ἀναπόφευκτον, ὁ ποιητὴς δέεται τῆς «Παναμωμήτου» νὰ σώσῃ ἐπίσης τὴν πόλιν ἀπὸ «ἐμφυλίου μάχης» καὶ ἀπὸ «συστροφῆς πονηρᾶς ἀποστάσεως, ταραχῆς ἐνέδρας, συσκευῆς λαθραίας, τῶν δεινῶν ἐπιβουλῆς καὶ προδοσίας δολερᾶς».

Ἀλλὰ δὲν προσεύχεται ὁ εὐσεβὴς λαὸς, χωρὶς καὶ ν' ἀγωνίζεται, δι' ὃ καὶ δὲν εἶναι θρησκώλητος μοιρολάτρης ὁ ποιητὴς τοῦ Κανόνος, προὑποθέτων δὲ πάντοτε, ὅτι θ' ἀγωνισθῶσιν ἐνεργῶς οἱ συμπολιταὶ του, ζητεῖ τῆς Θεοτόκου τὴν συμμαχίαν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν. Διότι αὐτὴ εἶναι ἰκανὴ νὰ καταστήσῃ «χαλκοῦν τόξον» τοὺς ἀγωνιζομένους «ἐκλεκτοὺς βραχιόνους» καὶ νὰ «περιζώσῃ τούτους δύναμιν καὶ ἰσχύν».

Τὸ ὅλον ποίημα διακρίνεται διὰ τὴν ζωηρότητα τῶν συναισθημάτων καὶ τὴν παραστικότητα τῶν ἐκφράσεων, ἀποτελεῖ δὲ ζωντανὴν ἀπεικόνισιν τῆς ψυχικῆς καταστάσεως τοῦ ὑπὸ ἀδίκως ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἀπειλουμένου λαοῦ. Διότι ἔχων ἐπίγνωσιν τῆς μαχητικῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἀντιπάλου, ἀναμένει—ἀν ἡ θεία δύναμις δὲν παρέμβῃ—ἀσφαλεῖς συμφορὰς εἰς βάρος τοῦ πολιτισμοῦ του καὶ τῶν ἱερῶν του. Ἐν τῇ δεινῇ δὲ ταύτῃ περιστάσει, μὲ ἀκλόνητον πίστιν, ἐπικαλεῖται τῆς πολιούχου «Ἀρχιστρατήγου» τὴν θαυματουργὸν ὑπεράσπισιν :

Κοσμοσώτειρα Βασίλισσα, πανύμνητε,
τὴν πόλιν ταύτην φύλαττε,
Βασιλεύοντα βασιλέων τέξασα Χριστόν·
ἀλώσεως λύτρωσον πικρᾶς,
αἰχμαλωσίας, προνομῆς,
καταδρομῆς τῶν ἐχθρῶν.

Τὸν ἐκφραστικώτατον τοῦτον Κανόνα καὶ κατὰ τὰς προσφάτους ἔτι πολεμικὰς περιπετείας ἐχρησιμοποίησεν ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία, εἰς ἐκφρασιν τῆς εὐσεβοῦς ἐπὶ τὴν θεῖαν προστασίαν πεποιθήσεως τοῦ ἀδίκως ταιλαιπωρηθέντος καὶ κινδυνεύσαντος Ἔθνους καὶ τῶν πρὸς σωτηρίαν αὐτοῦ καὶ εἰρήνευσιν εὐλαβῶν ἐπικλήσεών των. Δὲν παύει δὲ τὸ περιεχόμενον του νὰ εἶναι πάντοτε ἐπικαίρον, ὡς ἐκδηλωτικὸν τῆς πρὸς τὰς αἱματοχυσίας ἀποστροφῆς καὶ τῆς ἀγωνιώδους στοργῆς, μεθ' ἧς πάντοτε ἡ Ἐκκλησία ἀντιμετώπισε τοὺς ἐκ τῶν πολέμων κινδύνους τῶν τέκνων τῆς.

Ε. Γ. Μ.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΥΔΡΑΣ ΚΑΙ ΣΠΕΤΣΩΝ ΙΚΕΤΗΡΙΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑ

Ὁ ἐκ τῆς Μητροπόλεως Αἰγίνης, τῷ 1833, μετα-
τεθείς εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Ὑδρας καὶ Σπετσῶν Γε-
ράσιμος, δι' ἀναφορᾶς αὐτοῦ, χρονολογουμένης ἀπὸ
τοῦ ἔτους 1835, ἠτήσατο παρὰ τῆς Ἱ. Συνόδου τὴν
διενέργειαν τῶν δεόντων, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς οἰκονομι-
κῆς αὐτοῦ ἐνισχύσεως, ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας.

Καὶ ὄντως, ἡ Σύνοδος ἐκτιμήσασα τὴν παράκλη-
σιν ταύτην τοῦ Ὑδρας, παλαιοῦ Ἀρχιερέως καὶ ἐργα-
σθέντος «εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα» διε-
δίβασε ταύτην τῷ Ὑπουργεῖῳ πρὸς ἔγκρισιν, ἀπα-
τήσαντι ὅμως ἀρνητικῶς, καὶ προσθέσαντι χαρακτη-
ριστικῶς εἰς τὸ σχετικὸν αὐτοῦ ἔγγραφον ὅτι, ἐφ' ὅ-
σον ἡ ἀνωτάτη ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ διαπιστοῖ ὅτι τὰ
εἰσοδήματα τῆς παροικίας ταύτης δὲν ἐξαρκοῦν πρὸς
συντήρησιν τοῦ Ἐπισκόπου τούτου, δύναται νὰ προ-
τείνῃ τὴν μετάθεσιν αὐτοῦ εἰς ἄλλην ἐπαρχίαν δυνα-
μένην νὰ θεραπεύῃ τὰς οἰκονομικὰς αὐτοῦ δυσχερείας.

Παρήλθον ἔκτοτε δύο περίπου ἔτη ὅμως ἡ οἰκο-
νομικὴ τοῦ Ὑδρας κατάστασις οὐδεμίαν, ἐπὶ τὰ βελ-
τίω, μεταβολὴν εἶχεν δι' ὃ ἐπανερχόμενος καὶ αὐθις,
ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὑποβάλλει τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τὴν
κατωτέρω αὐτοῦ ἀναφορᾶν.

« Πρὸς
τὴν Ἱερὰν Σύνοδον
τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπειδὴ ἀφ' ἐνὸς μέρους ἡ ἐν τῇ κατὰ τὸ 1833
διαιρέσει τῶν Ἐπισκοπῶν τοῦ Κράτους παρὰ τῆς Σ.
Κυβερνήσεως γεγεννημένη κολόβωσις τῆς ἐμπιστευμέ-
νης μοι Ἐπισκοπῆς τῶν δύο νήσων Ὑδρας καὶ Σπε-
τσῶν, καὶ ἀφ' ἑτέρου αἱ ὑπέρμετροι καὶ ἀναντίρρητοι
δυστυχίαι ταύτης, προλαβοῦσαι τε καὶ τελευταῖαι, ἔθε-
σαν τὸν ὑποφαινόμενον ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ὡς ἄνω διορι-
σμοῦ μου εἰς μεγίστην ἀμυχανίαν, παρ' ἡμέραν κο-
ρυφουμένην, καὶ αὐτῶν τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων, ὥστε
νὰ ἐξοικονομοῦμαι γλίσχωρως ἐκ δανείων καὶ τούτων
πρὸ πολλοῦ δυσθεωρήτων ἀποκαταστάσεων, καταπιε-
ζόμενος καθεκάστην καὶ πρὸς ἀπότισιν τοῦ ἀτομικοῦ
μου τούτου χρέους.

Ἐνεκα τούτων ἀναγκάζομαι νὰ προσφύγω εἰς τὴν
πατρικὴν πρόνοιαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐξαιτούμενος
θερμῶς παρ' αὐτῆς ἵνα εὐδοκῆσῃ ν' ἀναφέρῃ πρὸς τὴν
Α. Μ. τὸ ἀνοικονόμητον τῆς καταστάσεώς μου (ὃ
ὁποῖος ἀναλόγως τῶν μικρῶν μου χρηματικῶν δυνά-
μεων δὲν ἔλλειψα νὰ ἐκπληρώσω, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ
τὸ πρὸς τὴν πατρίδα ἱερὸν χρέος, διαρκοῦντος τοῦ
ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος) διὰ νὰ μοι χορηγηθῇ
προσωρινή τις τοῦλάχιστον σύνταξις, τὴν ὁποίαν ταύ-
την ἱκετηρίαν μου φθάσας εὐσεβάστως ἀνέφερον εἰς
τὴν Ἱερὰν ταύτην Σύνοδον πρὸ ἐνὸς καὶ ἡμίσεος
ἡδῆ ἔτους.

Πεποιθὼς εἰς τὸ φιλοδίκαιον καὶ κηδεμονικὸν τῆς
Σ. Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς κοινῆς
μητρὸς, διὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς μικρᾶς ταύτης αἰτή-
σεώς μου ὑποφαίνομαι εὐσεβάστως

Ὁ εὐπειθέστατος
Ὁ Ὑδρας Γεράσιμος

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Αὐγούστου 1837 ».

Ἡ Ἱ. Σύνοδος, εὐμενῶς διατεθεῖσα ἔναντι τῆς πα-
ρακλήσεως ταύτης τοῦ Γερασίμου ἔγραψε τῷ Ὑπουρ-
γεῖῳ ὡς ἀκολούθως.

Ἀριθ. Πρωτ. 6921
Διεκπ. 464

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1837.

Ἡ Σύνοδος

Πρὸς τὴν Γραμματεῖαν κ.λ.π.

Περὶ συντάξεως.

Ὁ κατὰ τὴν Ἐπισκοπὴν Ὑδρας Σεβασμιώτατος
Μητροπολίτης, ἐκθέτων ἀπὸ 30 Αὐγούστου πρὸς τὴν
Σύνοδον τὴν δυστυχίαν του ζητεῖ σύνταξιν τινα πρὸς
ἐξοικονόμησίν του. Οἱ λόγοι δὲ τοὺς ὁποίους ἀναφέ-
ρει ὡς πρὸς τοῦτο ὁ ἀναφερόμενος εἶναι ἀληθεῖς καὶ
τόσῳ περισσότερο πεῖθουσι τὴν Σύνοδον, καθ' ὅσον
αὕτη γνωρίζει, ὅτι ἡ Ἐπισκοπὴ του περιωρισμένη
εἰς μόνον τὰς δύο νήσους Ὑδρας καὶ Σπετσῶν δὲν
δίδει εἰς αὐτὸν οὐδὲ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα διὰ
τὴν ἐνυπάρχουσαν τῶν κατοίκων, μάλιστα δὲ τῶν
Ὑδραίων, δυστυχίαν.

Ὅθεν, ἐπειδὴ ἡ Ἐπισκοπὴ Ὑδρας εἶναι μικρὰ
καὶ ἡ κατάστασις τῶν κατοίκων δυστυχῆς καὶ ὁ ἀνα-
φερόμενος δὲν δύναται νὰ πορίζεται ἀπ' αὐτῆς οὔτε
τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

Ἐπειδὴ θεωρεῖται δίκαιον καὶ ὡς παλαιὸς ἀρχι-
ερεὺς καὶ ὡς συνεισφέρων εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρ-
τησίας ἀγῶνα καὶ πολλὰ παθῶν νὰ περιθαλφθῇ, ἡ
Σύνοδος γνωμοδοτεῖ νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τοῦ Ἐκκλησια-
στικοῦ Ταμείου μηνιαίαν σύνταξιν δραχμῶν διακο-
σίων εἰς ἐξοικονόμησίν του καὶ τοῦτο μέχρις ὅτου
βελτιωθῇ ἡ κατάστασις τῆς Ἐπισκοπῆς του.

Παρακαλεῖται δὲ ἡ Β. αὕτη Γραμματεία νὰ ὑπο-
βάλλῃ αὐτὸ τοῦτο πρὸς τὴν Α. Μ. καὶ νὰ ἐνεργήσῃ
τὰ περαιτέρω.

Ὁ Κυουρίας Διονύσιος Πρόεδρος

Ὁ Ἀττικῆς Νεόφυτος

Ὁ Σελλασίας Θεοδώρητος

Ὁ Κυκλάδων Ἀνθιμος

Ὁ Φωκίδος Νεόφυτος».

Παρὰ ταῦτα ὅμως τὸ Ὑπουργεῖον ἀπέρριψε καὶ
πάλιν τὴν παράκλησιν τῆς Συνόδου, ἀχθεῖσης εἰς τὴν
ἀπόφασιν, ὅπως, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6121-6154/482
καὶ ἀπὸ 17 Σεπτεμβρίου 1837 ἔγγράφου αὐτῆς, γνω-
ρίσῃ τῷ Ὑδρας «ὅτι ἡ αἰτησίς σας καθυποβληθεῖσα
εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κ.τ.λ. Β. Γραμμα-
τεῖαν τῆς Ἐπικρατείας δὲν ἐνεκρίθη καὶ κατὰ τὸ
ἀπὸ 13 τοῦ ἐνεστῶτος μηνὸς καὶ ὑπ' ἀριθ. 15248/
2856 ἔγγραφο τῆς εἰρημένης Γραμματείας σὰς γνω-
στοποιεῖ τοῦτο ἡ Σύνοδος πρὸς ὁδηγίαν σας».

Κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1841 Συνοδικῶς ὦν ὁ Ἱε-
ράρχης οὗτος ἐπαναφέρει καὶ αὐθις τὴν, ἀπὸ τριετίας
που, ἐκκρεμοῦσαν ὑπόθεσιν με ἀποτέλεσμα εὐνοϊκὸν
δι' αὐτὸν ὡς δεικνύται ἐκ τῆς κατωτέρω παρατιθεμέ-
νης σχετικῆς ἀλληλογραφίας.

Καὶ πρῶτον, τὸ ἔγγραφο τῆς Ἱ. Συνόδου πρὸς
τὴν Γραμματεῖαν.

« Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Δεκεμβρίου 1841.

Ἀριθ. Πρωτ. 10373
Διεκ. 704

Ἡ Σύνοδος

Πρὸς τὴν Γραμματείαν κλπ.
Περὶ συντάξεως κλπ.

Ἐπειδὴ ὁ, κατὰ τὴν Ἐπισκοπὴν Ὑδρας, Σεβ. Μητροπολίτης δὲν ἔχει ἐκτεταμένην Ἐπισκοπὴν.

Ἐπειδὴ οἱ ἐν αὐτῇ κάτοικοι χριστιανοὶ ἐδυστύχησαν ὡς ἐκ τοῦ πολέμου καὶ δὲν δύνανται νὰ χορηγήσιν εἰς αὐτὸν ὄσα εἶναι ἱκανὰ πρὸς ἐξοικονόμησίν του.

Ἐπειδὴ ἐκ τούτου ἡ Σεβασμιότης του δυστυχεῖ.

Ἐπειδὴ εἶναι εἰς ἐκ τῶν, κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα διαπρεφάντων Ἐπισκόπων, γενόμενος ἐπωφελῆς εἰς αὐτὸν καὶ ἄλλως τε διὰ χρηματικῶν συνεισφορῶν.

Διὰ ταῦτα

Θέλουσα ἡ Σύνοδος νὰ οἰκονομήσῃ αὐτὸν, μὴ ἔχουσα ἄλλο μέσον πρὸς τὸ παρόν, πρὸς τοῦτο κρίνει εὐλογον νὰ συστήσῃ αὐτὸν εἰς τὴν εὐμένειαν καὶ πατρικὴν κηδεμονίαν τῆς Α. Μ. καὶ νὰ προτείνῃ αὐτὸν εἰς σύνταξιν ἀνάλογον τῶν σημερινῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν καὶ τοῦ βαθμοῦ του, ὅσον ἐγκριθῇ.

Καὶ παρακαλεῖται ἡ Β. αὕτη Γραμματεία νὰ θέσῃ ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ Ὑ. θρόνου τῆς Α. Μ. τὴν παροῦσαν καὶ ἐξαιτήσῃ τὴν εἰς τοῦτο ἐγκρίσιν αὐτῆς.

† Ὁ Ἀργολίδος Κύριλλος, Πρόεδρος
† Ὁ Ὑδρας Γεράσιμος
† Ὁ Θήρας Ζαχαρίας
† Ὁ Φωκίδος Νεόφυτος
† Ὁ Π. Ἡλείας Ἰωνᾶς».

Δεύτερον, τὴν ἀπάντησιν τοῦ Ὑπουργείου πρὸς τὸ Συνοδικὸν ἐγγράφον.

« Βασιλείον τῆς Ἑλλάδος

Ἀριθ. 11791 - 11792
3226 Ἡ

Ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου

Ἐκπαιδεύσεως Γραμματεία τῆς Ἐπικρατείας

Πρὸς

Τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τοῦ Βασιλείου

Ἀπαντῶντες εἰς τὸ Συνοδικὸν ἐγγράφον 20 τοῦ παρόντος μηνός, γνωστοποιούμεν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ὅτι διὰ Β. Δ., πρὸ μικροῦ σήμερον ἐκδοθέντος ὑπ' ἀριθ. 3502, ὁ Μεγαλειότατος Βασιλεὺς ἡμῶν ἠδόκησε νὰ διατάξῃ νὰ δίδεται εἰς τὸν κατὰ τὴν Ἐπισκοπὴν Ὑδρας Σ. Μητροπολίτην κ. Γεράσιμον 100 (ἐκατὸν) δραχμαὶ κατὰ μῆνα ἀπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου, πρὸς τῷ νεομισμένῳ ἐπιμισθίῳ τῷ εἰς ἕκαστον τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου χορηγουμένῳ τακτικῶς, ἐφ' ὅσον διατελεῖ Σύμβουλος παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ. Εἰς τὸν μετέπειτα δὲ χρόνον τῆς ἐν τῇ ἰδίᾳ Ἐπισκοπῇ διαμονῆς αὐτοῦ θέλει δίδεται εἰς αὐτὸν ἀπὸ τοῦ εἰρημένου Ταμείου σύνταξις 300 (τριακοσίω) δραχμῶν κατὰ μῆνα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Δεκεμβρίου 1841.

Ὁ Γραμματεὺς
Ἰ. Ρίζος ».

Τρίτον, τὴν ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου πρὸς τὸν Ὑδρας κοινοποίησιν τῆς Ὑπουργικῆς ταύτης ἀποφάσεως.

Ἀριθ. Πρωτ. 10375
Διεκ. 731

Ἐν Ἀθήναις τὴν 22 Δεκεμβρίου 1841.

Ἡ Σύνοδος πρὸς τὸν Ὑδρας

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἠδόκησε κατὰ πρότασιν τῆς Συνόδου νὰ διατάξῃ διὰ τοῦ ἀπὸ 21 τοῦ ἐνεστώτος μηνός καὶ ὑπ' ἀριθ. 3502 Ὑ. αὐτοῦ διατάγματος νὰ δίδεται πρὸς ὑμᾶς δραχ. 100 κατὰ μῆνα ἀπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου, πρὸς τῷ νεομισμένῳ ἐπιμισθίῳ τῷ εἰς ἕκαστον τῶν μελῶν τῆς Συνόδου χορηγουμένῳ τακτικῶς, ἐφ' ὅσον διατελεῖτε σύμβουλος εἰς αὐτὴν, καὶ εἰς τὸν μετέπειτα χρόνον, τῆς ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ σας διαμονῆς θέλετε λαμβάνειν ἀπὸ τοῦ εἰρημένου Ταμείου κατὰ μῆνα δραχμᾶς 300 εἰς ἐξοικονόμησιν τῶν ἀναγκῶν σας.

Ἦθεν σᾶς γνωστοποιεῖ ἤδη τοῦτο ἡ Σύνοδος κατὰ συνέπειαν τοῦ ἀπὸ 21 τοῦ αὐτοῦ μηνός καὶ ὑπ' ἀριθ. 11791—11792 ἐγγράφου τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κ.λ.π. Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας πρὸς ὀδηγίαν σας.

† Ὁ Ἀργολίδος καὶ Κορίνθου Κύριλλος, Πρόεδρος
† Ὁ Θήρας Ζαχαρίας
† Ὁ Εὐβοίας Νεόφυτος
† Ὁ Π. Ἡλείας Ἰωνᾶς ».

Τοιοτοτρόπως ἡ δικαία, ἄλλως τε τοῦ Ἱεράρχου τούτου, παρακλήσις υἰοθετήθη καὶ ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας, εἰ καὶ βραδύτερον, ἐν ἔτει 1842, μετετέθη εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Ἀργολίδος.

† Ὁ πρ. Λήμνου ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΥΜΝΟΓΡΑΦΟΙ ΑΔΕΣΠΟΤΩΝ ΥΜΝΩΝ *

ΤΗΣ ΜΕΓ. ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ Δ' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ

Κανὼν. Ἡ λ ι ο ὕ, Ἱεροσολύμων. Ὠδὴ α'. Ἡχ. πλ. α'.

Ὁμοιωθὴν Χριστέ,
τῶν ἐν χερσὶ τῶν ληστῶν

Ἡχος α', Ἀνδρέου, Πυροῦ.

Δεῦτε ἐργασώμεθα
ἐν τῷ μυστικῷ ἀμπελῶνι

Ἡχος βαρῦς, Ἀνδρέου, Πυροῦ.

Ὁ τὸν ἀμπελῶνα φυτεύσας
καὶ τοὺς ἐργάτας καλέσας

Ἡχος πλάγ. β', Ἀνδρέου, Πυροῦ (').

Λησταῖς λογισμοῖς
περιπεσῶν ὁ Ἀδάμ.

Τῆ ΔΕΥΤΕΡᾶ ΤΗΣ Ε' ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Ἡχος βαρῦς. Θεοδώρου, τοῦ Στουδίτου.

Κύριε, ὁ δούς ἡμῶν
προφθᾶσαι τὴν σήμερον

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 11.

1. Τὸ ἐντυπον ἀναγράφει τοῦτο, ὡς ποίημα Στεφάνου.

^{Ἦχος ὁ αὐτός. Θεοδώρου.}

Τιμιωτέρα τῶν ἐνδόξων
Χερουβιμ ὑπάρχεις

^{Ἦχος πλάγ. δ'. Ἀνδρέου, Πυροῦ.}

Τῷ τοῖς λησταῖς περιπεσόντι
ὁμοιώθην ἐγὼ

^{Ἦχος βαρῦς. Ἀνδρέου, Πυροῦ.}

Ὡς ὁ περιπεσὼν εἰς τοὺς ληστὰς
καὶ τετραυματισμένος

^{Ἦχος δ'. Στεφάνου, μοναχοῦ.}

Ἀποσφαλέντες ἐκ παραβάσεως
τῆς πρώην ἐν παραδείσῳ

Τῆ ΤΡΙΤῆ Τῆς Ἑ' ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

^{Ἦχος β'. Θεοδώρου, τοῦ Στουδίτου.}

Ἐπεδοξασμένη ἡ χάρις
τῆς πανσέπτου νηστείας

^{Ἦχος β'. Θεοδώρου.}

Τὴν ἄμαχον πρεσβείαν σου
κεκτημένους ἐν δεινοῖς

^{Ἦχος βαρῦς. Ἀνδρέου Πυροῦ, Στεφάνου μοναχοῦ.}

Τὴν τετραυματισμένην μου ψυχὴν
καὶ τεταπεινωμένην

^{Ἦχος πλάγ. α'. Ἀνδρέου, Πυροῦ.}

Ἐξοστρακισθεὶς τῆς εὐθείας ὁδοῦ σου
ὑπὸ παθῶν ὁ δύστηνος κατεκρημνίσθη

^{Ἦχος πλάγ. δ'. Ἀνδρέου, Πυροῦ.}

Ἱερουσαλὴμ κατέβην ἀπολισθήσας
τῶν ἐν αὐτῇ τοῖς ἔθνεσι

Τῆ ΤΕΤΑΡΤῆ Τῆς Ἑ' ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

^{Ἦχος β'. Θεοδώρου, τοῦ Στουδίτου.}

Τὸ ξύλον τὸ πανάγιον
ἀνυμνοῦντες τοῦ σταυροῦ

^{Ἦχος β'. Θεοδώρου.}

Τὸν ἄμωμον ποιμένα σε
καθορώσα ἡ Ἀμνὰς

^{Ἦχος γ'. Ἀνδρέου, Πυροῦ.}

Τὸ ὕψος τῶν ἀρετῶν
καταλιποῦσα ψυχὴ μου

^{Ἦχος πλάγ. δ'. Ἀνδρέου, Πυροῦ.}

Τοῖς ληστρικοῖς λογισμοῖς
τραυματισθεὶς ὁ δειλαίος

^{Ἦχος πλάγ. δ'. Ἀνδρέου, Πυροῦ.}

Τοῖς τῶν ἐμῶν λογισμῶν
λησταῖς περιπεσὼν

ΠΕΜΠΤΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΚΑΝΟΝΟΣ

Καὶ νῦν. Ἦχος πλ. δ'. Θεοδώρου.

Τὸν ἀπερίληπτον Θεοῦ
Υἷον καὶ Λόγον

^{Ἦχος πλάγ. β'. Κοιτάκιον. Ρωμανοῦ (1).}

Ψυχὴ μου, ψυχὴ μου
ἀνάστα τί καθεύδεις;

^{Ἦχος πλάγ. δ'. Ἀνδρέου, Πυροῦ. Στεφάνου (2).}

Ταῖς ληστρिकाῖς ἐφόδοις
περιπεσοῦσα ψυχὴ μου

^{Ἦχος ὁ αὐτός. Ἀνδρέου Πυροῦ.}

Αὐτεξουσίως ἐξεδύθην
τῇ πρώτῃ μου παραβάσει

Τῆ ΠΑΡΑΣΚΕΥῆ Τῆς Ἑ' ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

^{Ἦχος πλάγ. β'. Θεοδώρου, τοῦ Στουδίτου.}

Σταυρὲ τοῦ κόσμου φυλακτῆρ
τῶν δαιμόνων διῶκτα

^{Ἦχος πλάγ. β'. Θεοδώρου.}

Ἄγνη παρθένε καὶ σεμνὴ
τῶν ἀγγέλων ἡ δόξα

^{Ἦχος πλάγ. δ'. Ἀνδρέου, Πυροῦ.}

Ὁ μετὰ ληστῶν ἐν σταυρῷ προσπαγεὶς
Χριστὲ ὁ Θεὸς καὶ τῷ μῶλωπί σου

^{Ἦχος πλάγ. β'. Ἀνδρέου, Πυροῦ.}

Ὁ ἐξ Ἱερουσαλὴμ
σοῦ τῶν θείων ἐντολῶν ἐξερχόμενος

Ἀκολουθία Ἀκαθίστου ὕμνου.

^{Ἦχος πλάγ. δ'. Κοιτάκιον. Ρωμανοῦ.}

Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια
Ὡς λυτρωθεῖσα τῶν δεινῶν εὐχαριστήρια

^{Ἦχος πλάγ. δ'. Κοιτάκιον. Ρωμανοῦ (3).}

Τὸ προσταχθὲν
μυστικῶς λαβῶν ἐν γνώσει

^{Ἦχος δ'. Κοσμά, μοναχοῦ. (4)}

Γλῶσσαν ἦν οὐκ ἔγνω
ἤκουσεν ἡ Θεοτόκος

1. Εὐνόητον τυγχάνει ὅτι ὁ ποιητὴς τοῦ Κοιτάκιου εἶ-
ναι ποιητὴς καὶ τοῦ ἐπομένου Οἴκου. Διὰ τοῦτο ἐν τοῖς
προηγουμένοις καὶ τοῖς ἐπομένοις δὲν γίνεται λόγος περὶ
Οἴκων ἀλλὰ μόνον περὶ Κοιτακίων.

2. Ὁ ὑπ ἀρ. 884 κῶδιξ Ἑθνικῆς.

3. εἶναι ἀρχαιότερον τοῦ προηγουμένου.

4. Ὁ Κοσμάς ἦτο συνηλικιώτης Ἰωάννου τοῦ Δα-
μασκηνοῦ († 749), καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐξ υἰοθεσίας, αὐτοῦ.
Συνεμόνασε μετ' αὐτοῦ, ἐν τῇ περιωνύμῳ μονῇ τοῦ ἁ-
γίου Σάβα. Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 743 ἐχειροτονήθη ἐπί-
σκοπος Μαίουμα. Ὡς μελωδὸς καὶ ποιητὴς, κατέλαβε τὴν

ΚΥΡΙΑΚΗ Ε΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ

*Ἦχος γ΄. Κοντάκιον. Ρωμανοῦ.*Ἡ πορνείαις πρότερον,
μεμεστωμένη παντοίαις*Ἦχος α΄. Ἀνδρέου Πυροῦ. Ἰωάννου Λαμασκηνοῦ (1)*Οὐκ ἔστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ
βρωσίς καὶ πόσις, ἀλλὰ*Ἦχος α΄. Ἀνδρέου, Πυροῦ.*Θαυμαστή τοῦ Σωτῆρος
ἡ δι' ἡμᾶς φιλόανθρωπος γνώμη

Τῆ ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΡΟ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ

*Ἦχος α΄. Θεοδώρου, τοῦ Στουδίτου.*Τὴν ἕκτην ἑβδομάδα
τῆς νηστείας ἐπέχοντες*Ἦχος α΄. Θεοδώρου.*Τὰς χεῖράς σου τὰς θείας
αἷς τὸν Κτίστην ἐβάστασας*Ἦχος πλάγ. α΄. Ἀνδρέου, Πυροῦ.*Μὴ καταδικάσῃς με, Χριστέ,
ἐν φλογὶ γέννησις*Ἦχος δ΄. Ἀνδρέου Πυροῦ.*Τῆς ψυχοβλαβοῦς πλεονεξίας
ἐλευθέρωσον Σωτῆρ

Τῆ ΤΡΙΤῆ ΠΡΟ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ

*Ἦχος πλάγ. α΄. Θεοδώρου, τοῦ Στουδίτου.*Χθὲς καὶ σήμερον
ἡ νόσος ἡ τοῦ Λαζάρου*Ἦχος δ΄ αὐτός. Θεοδώρου.*Μήτηρ Θεοῦ παναγία
τὸ τεῖχος τῶν χριστιανῶν*Ἦχος πλάγ. α΄. Ἀνδρέου, Πυροῦ.*Ὀλισθηρῶς τοῖς παραπτώμασι
καὶ ταῖς σειραῖς τῶν ἁμαρτημάτων*Ἦχος α΄. Λέοντος, τοῦ Δεσπότου (2)*Πορφύραν αὐτοκρατορίας θεότευκτον
καὶ βύσσον ἀφθαρσίας

Τῆ ΤΕΤΑΡΤῆ ΠΡΟ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ

*Ἦχος γ΄. Θεοδώρου, τοῦ Στουδίτου (1).*Σήμερον Λάζαρος
θανὼν ἐνθάπτεται*Ἦχος γ΄. Θεοδώρου.*Ἡ ἀπειρόγαμος ἀγνή
καὶ μήτηρ σου, Χριστέ,*Ἦχος α΄. Λέοντος, τοῦ Δεσπότου (2).*Ὁ Ἰσραὴλ πορφύραν
καὶ βύσσον ἐνεδέδυτο*Ἦχος πλάγ. α΄. Λέοντος, Δεσπότου.*Πλούσιος ἐν πάθεισιν ὑπάρχων
τὴν ἀπατηλὴν τῆς ὑποκρίσεως

Τῆ ΠΕΜΠΤῆ ΠΡΟ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ

*Ἦχος πλάγ. β΄. Θεοδώρου, τοῦ Στουδίτου.*Δισημερεύει σήμερον
θανὼν ὁ Λάζαρος*Ἦχος δ΄ αὐτός. Θεοδώρου.*Ἁγία Δέσποινα
Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν*Ἦχος πλάγ. α΄. Λέοντος, Δεσπότου.*Δεῦτε πρὸ τέλους πάντες ἀδελφοί
ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ προσέλθωμεν*Ἦχος πλάγ. δ΄. Λέοντος, Δεσπότου.*Τοῦ πλουσίου τῆς ἀσυμπαθοῦς ὁμοιώσεως
καὶ ἀμεταδότου γνώμης

Τῆ ΠΑΡΑΣΚΕΥῆ ΠΡΟ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ

*Ἦχος πλάγ. δ΄. Θεοδώρου, τοῦ Στουδίτου.*Λυὰς τῶν μαθητῶν
ἀποστέλλεται σήμερον*Ἦχος δ΄ αὐτός. Θεοδώρου.*Τῷ πάθει τοῦ Υἱοῦ
ἡ Ἁγνή ἐφροστῶσα

(Συνεχίζεται)

ΝΙΚΟΛ. ΠΑΝ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Πρωθιερέυς

μετὰ τὸν Ρωμανὸν πρώτην θέσιν. Ἐγραψεν Εἰρημούς, Κανόνας, Διψάδια, Τριψάδια, Τετραψάδια, Ἰδιόμελα, Στιχηρά καὶ Κοντάκια. Ἦτο μελετητὴς τῶν ἔργων Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ὃν ἡ ἐπίδρασις φαίνεται εἰς τὰ διάφορα στιχοιουργήματά του.

1. Ὑπ' ἀριθ. 884 κῶδιξ Ἐθνικῆς.

2. Ὑπ' ἀριθ. 883 κῶδιξ Ἐθνικῆς.

1. Θεόδωρος ὁ Στουδίτης ἐγεννήθη ἐν Κων/πόλει τῷ 759. Ἐκάρη μοναχὸς ὑπὸ τοῦ λογίου θείου αὐτοῦ Πλάτωνος. Ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος τῷ 789. Μετά τινος διώξεως ἐνεγράφη, τῷ 799, εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Στουδίου Κων/πόλεως, καὶ ἐκεῖ, ὡς Ἠγουμένος, ἠσχολήθη εἰς συγγραφὰς ποιητικῶν ἔργων, καὶ ἠγήθη τοῦ ἀγῶνος κατὰ τῶν εἰκονομάχων. Μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἰωσήφ Ἐπισκόπου Θεσσαλονίκης, συνεπλήρωσε τὸ Τριψάδιον. Ἠχολήθη εἰς τὴν συγγραφὴν Τριψάδιον, Τετραψάδιον, Κανόνων, Καθισμάτων, Εἰρημῶν, Ἰδιομέλων, Κοντακίων, ὡς καὶ ὄλων τῶν τῆς Παρακλητικῆς Ἀναβαθμῶν.

2. Ὑπ' ἀριθ. 883 κῶδιξ Ἐθνικῆς.

ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑΝ

B.

ΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ

Ὡς γνωστόν, τὴν πρώτην ἱστορικὴν εἴδησιν περὶ τοῦ ταξιδίου τοῦ ἀποστόλου Παύλου εἰς τὴν Ἰσπανίαν, τὴν ὀφείλομεν εἰς αὐτὸν τοῖτον τὸν Ἀπόστολον, ὁ ὁποῖος περὶ τὸν Φεβρουάριον τοῦ ἔτους 58 ἔγραφε ἀπὸ τὴν Κόρινθον πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, τὰς λέξεις αὐτάς (1): «Ἐπιποθίαν δὲ ἔχωντοῦ ἔλθειν πρὸς ὑμᾶς, ἀπὸ ἰκανῶν ἐτῶν, ὡς ἂν πορεύωμαι εἰς τὴν Σπανίαν» ἐλπίζω γὰρ διαπορευόμενος θεάσασθαι ὑμᾶς καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι ἔκει, ἔάν ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ». Καὶ κατόπιν προσθέτει: «καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦτον, ἀπελεύσομαι δι' ὑμῶν εἰς Σπανίαν» (2).

Εἰς αὐτὰ τὰ κείμενα διατυποῦται διπλοῦν πρόγραμμα. Πρῶτον νὰ ἐπισκεφθῆ, καίτοι διερχόμενος, τὴν χριστιανωσύνην τῆς Ῥώμης, καὶ δευτέρον νὰ κατευθυνθῆ πρὸς Ἰσπανίαν, διὰ νὰ κηρύξῃ ἔκει τὸ Εὐαγγέλιον.

Τὸ σχέδιον νὰ ἐπισκεφθῆ τοὺς Ῥωμαίους εἶναι ἀπόρροια τῆς ἐπιθυμίας τοῦ Ἀποστόλου, νὰ βεβαιωθῆ διὰ τὴν πίστιν ἐκείνην τῶν χριστιανῶν, ἡ ὁποία εἶχε καταστῆ περίφημος «ἀνά πᾶσαν τὴν οἰκουμένην» (3), ὅπως ὁ ἴδιος ἀναγνωρίζει εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπιστολῆς του.

Ἐν τούτοις τὸ σχέδιόν του νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν Ἰσπανίαν κατέχει τόσον πρωτεύουσαν θέσιν εἰς τὴν σκέψιν του, ὥστε καὶ αὐτὴν τὴν καρήγορον δι' αὐτὸν ἐπίσκεψιν πρὸς τοὺς χριστιανούς τῆς αὐτοκρατορικῆς πρωτεύουσας δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ πραγματοποιήσῃ, παρὰ μόνον κατὰ τὴν διέλευσίν του. Διότι ἡ ἐπιθυμία του εἶναι, καθὼς γράφει πρὸς αὐτοὺς, νὰ μεταβῆ εἰς Ἰσπανίαν, «ὅπου οὐκ ὀνομάσθη Χριστός, ἵνα μὴ ἐπ' ἄλλοτριον θεμέλιον οἰκοδομῶ, ἀλλὰ καθὼς γέγραπται: Ὁψονται οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ καὶ οἱ οὐκ ἀκηκόασι συνήσουσιν. Διὸ ἐνεκοπτόμην τὰ πολλὰ τοῦ ἔλθειν πρὸς ὑμᾶς» (4).

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον δὲν σκέπτεται νὰ παραμείνῃ ἐπὶ πολὺ μεταξὺ τῶν Ῥωμαίων ἐπειδὴ ἡ ἀποστολικὴ του δίψα τὸν ὀδηγεῖ πρὸς τὴν Ἰσπανίαν, ὅπως τὸ διατυπώνει σαφέστατα εἰς τὸ αὐτὸ κεφάλαιον τῆς ἐπιστολῆς:

«Ὡστε με ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ κύκλῳ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικῆ (5) πεπληρωμέναι τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χρι-

στοῦ... νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασι τούτοις... πορεύομαι εἰς τὴν Σπανίαν» (1).

Ὅμως, πρὶν πραγματοποιηθῆ τὸ σχέδιον τοῦτο, ὁ Ἀπόστολος ὄφειλε νὰ μεταβῆ ἐκ Κόρινθου εἰς Ἱερουσαλὴμ διὰ τὴν διανομὴν εἰς τοὺς πιστοὺς πτωχοὺς τῆς πόλεως τῶν καρπῶν τοῦ ἐράνου, πού εἶχον διενεργήσει ὑπὲρ αὐτῶν οἱ χριστιανοὶ τῆς Μακεδονίας καὶ Ἀχαΐας (2).

Ἄλλ' ὁ Θεὸς «τοῦ ὁποίου αἱ βουλαὶ οὐκ εἰσιν ὅπως αἱ βουλαὶ ἡμῶν, οὔτε αἱ ὁδοὶ του ὅπως αἱ ὁδοὶ ἡμῶν» (3), εἰς τὰς ἀνεξερευνήτους βουλάς Του (4), δὲν εἶχεν ὀρίσει ἀκόμη τὴν ὥραν τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς Ἰβηρικῆς χερσονήσου. Καὶ πράγματι, ἀπὸ τότε ἤρχισεν ἀδιάσπαστος τις σειρὰ ἀπροόπτων καὶ λυπηρῶν γεγονότων, ἡ ὁποία ἐπὶ πέντε ἔτη θὰ ἠμπόδιζε τὴν πραγματοποίησιν τοῦ πόθου τοῦ Ἀποστόλου, νὰ σπεύσῃ διὰ τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς Λύσεως. Ἄς ἐξετασθῶσι τὰ γεγονότα αὐτὰ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς:

Μόλις ἔφθασεν εἰς Ἱερουσαλὴμ κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ ἰδίου ἔτους (5), οἱ Ἰουδαῖοι ἐξήγειραν τὸν ὄχλον ἐναντίον του, κατηγοροῦντες αὐτὸν, ὅτι ὀμίλει ἐναντίον τοῦ λαοῦ, τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου καὶ τοῦ ναοῦ καὶ ὅτι διέπραξεν ἱεροσυλίαν, φέρων μεθ' ἑαυτοῦ ἐθνικοὺς εἰς τὸν ἱερόν ἐκεῖνον τόπον (6). Μετὰ δυσκολίας κατώρθωσεν ὁ χιλιάρχος Κλαύδιος Λυσίας νὰ τὸν σώσῃ ἀπὸ τὴν ὀργὴν τοῦ ἐπαναστατημένου ὄχλου, ὑπὸ τοῦ ὁποίου δύο φορὰς ἐκινδύνευσεν νὰ φονευθῆ (7). Τέλος διὰ μεγαλυτέραν ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς του ἀπεστάλη εἰς τὴν Καισάρειαν, διὰ νὰ δικασθῆ ἀντικειμενικῶς εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ ἡγεμόνος Φήλικος (8).

Ἐπὶ δύο ἔτη ὁ Ἀπόστολος παρέμεινε φυλακισμένος εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην, χωρὶς νὰ ἐκδίδεται ἀπόφασις περὶ αὐτοῦ (9). Ἡ ἀργοπορία τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τὸν ὤθησε νὰ ἀναφερθῆ πρὸς τὸν Καίσαρα, καὶ οὕτω ὁ Φήλιξ τὸν ἀπέστειλε δέσμιον εἰς Ῥώμην, ὅπου ἔφθασε τὴν ἀνοιξὴν τοῦ ἔτους 61. Εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν πρωτεύουσαν ἀνέμεινε τὴν λύσιν τῆς ὑποθέσεώς του περισσότερον ἀπὸ δύο ἔτη. Μετὰ ταῦτα, ἐπὶ τέλους, ἐξητάσθη τὸ ζήτημά του καὶ ἀπηλευθερώθη τὸ 63. Καὶ μόνον τότε ἠδύνατο καὶ πάλιν ὁ Ἀπόστολος νὰ ἐπισκέπτηται ἐλευθέρως τὰς διαφόρους Ἐκκλησίας καὶ νὰ δημιουργῆ νέους θριάμβους, ὡς Ἀπόστολος τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὴν Λύσιν.

Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, τὴν περίοδον αὐτὴν ἐκμεταλλευθεὶς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς παραμονῆς του εἰς τὴν Ῥώμην, ἐπραγματοποίησε τὸ ταξίδιον του εἰς τὴν

1. Ῥωμ. 15, 23—24.

2. Ῥωμ. 15, 28: «τὸν καρπὸν τοῦτον», ἐννοεῖ τὴν διανομὴν τῶν πιστῶν πτωχῶν τῆς Ἱερουσαλὴμ (15, 26).

3. Ῥωμ. 1, 8—13.

4. Ῥωμ. 15, 20—23.

5. «Ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ κύκλῳ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικῆ»: δηλ. τὰς ἐπαρχίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, Θράκης, Μακεδονίας, Δαλματίας, Σλαβονίαν, Ἑλλάδα, Πελοπόννησον, καὶ τὰς νήσους τῆς Ἀνατολ. Μεσογείου.

1. Ῥωμ. 15, 19—24.

2. «Ἡδύοκξαν γὰρ Μακεδονία καὶ Ἀχαΐα κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ» (15, 26).

3. Ἡσαΐας, 55, 9.

4. Ῥωμ. 11, 33—34.

5. Πράξ. 20, 16· 21, 17.

6. Πράξ. 21, 28.

7. Πράξ. 21, 23—23, 12.

8. Πράξ. 23, 23—25.

9. Πράξ. 23, 34. 35.

Ίσπανίαν όπου — όπως λέγει ο Θεόδωρος Zahn — εύρίσκειτο η καρδιά του από τόσον καιρόν⁽¹⁾.

Αυτή ακριβώς είναι η γνώμη του Εύσεβίου⁽²⁾, του άγ. Γερονύμου⁽³⁾, άγ. Ιωάννου του Χρυσοστόμου⁽⁴⁾ και πολλών άλλων⁽⁵⁾. Ο τελευταίος ούτος ασχολείται με το θέμα τούτο εις πολλά μέρη των έργων του. Εις την τής προς Έβραίους επιστολής έρμηνείαν του λέγει: «Δύο μὲν οὖν ἔτη ἐποίησεν ἐν Ρώμῃ δεδεμένος· εἶτα ἀφέθη· εἶτα εἰς τὰς Σπανίας ἦλθεν· εἶτα εἰς Ἰουδαίαν ἔβη, ὅτε καὶ (τούς) Ἰουδαίους εἶδε. Καὶ τότε πάλιν ἦλθεν εἰς Ρώμην, ὅτε καὶ ὑπὸ Νέρωνος ἀνηρέθη»⁽⁶⁾.

Ἐπίσης αὐτή είναι η γνώμη του Θεοδωρήτου, ὅστις εἶναι ὁ πλέον ἀντικειμενικὸς ἀπὸ ὅλων, πού ἔχουν ἀσχοληθῆ με αὐτὸ τὸ θέμα. Οὗτος ἐκφράζεται ὡς ἐξῆς: «Ἦνίκα τῇ ἐφέσει χρησάμενος εἰς τὴν Ρώμην ὑπὸ τοῦ Φήστου παρεπέμφθη, ἀπολογησάμενος ὡς ἀθῶος ἀφείθη, καὶ τὰς Σπανίας κατέλαβε, καὶ εἰς ἕτερα ἔθνη δραμών, τὴν τῆς διδασκαλίας λαμπάδα προσήνεγκε»⁽⁷⁾.

Ἄλλὰ θὰ ἐξετάσωμεν λεπτομερῶς τὰς μαρτυρίας αὐτὰς κατωτέρω. Ἐπὶ τοῦ παρόντος μᾶς ἀρκεῖ νὰ ἀναφέρωμεν τὰ ἐξῆς συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα προκύπτουν ἀπὸ τὰς εἰδήσεις καὶ τὰ ἱστορικὰ στοιχεῖα τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἰδίου Παύλου.

1ον. Εἶναι ἱστορικῶς ἐξηκριβωμένον, ὅτι κατὰ τὸ 58 ἔγραφεν ἐπανειλημμένως πρὸς τοὺς Ρωμαίους, ὅτι μὴ ἔχων πλέον τόπον νὰ κηρύξῃ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Ἀνατολήν⁽⁸⁾, ἀπεφάσισε νὰ ὀδηγήσῃ τὰ βήματά του εἰς τὴν Ἰσπανίαν⁽⁹⁾.

2ον. Εἶναι ἐπίσης βέβαιον, ὅτι ἔλευθερωθεὶς τὸ 63 εἰς τὴν Ρώμην εἶχε πλέον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν ἀπὸ «ἱκανῶν ἐτῶν» ἐπιθυμίαν του, ταξιδεύων εἰς Ἰσπανίαν. Καὶ

3ον. Εἰς τὴν Β' πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολήν, γραμμένην κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς β' φυλακισεῶς του ἐν Ρώμῃ, ὀλίγον πρὸ τοῦ φρικτοῦ του μαρτυρίου κατὰ τὸ 67, καυχᾶται κατὰ τὸν πλέον σαφεῖ τρόπον, ὅτι ἐπραγματοποίησε κάθε εὐαγγελικόν του σχέδιον καὶ ὅτι ἔχει ἀκουσθῆ «ἀπὸ πάντα τὰ ἔθνη»⁽¹⁰⁾ καὶ οὕτως, ἔχων πλέον ἀγωνισθῆ τὸν καλὸν ἀγῶνα, τελειώνει τὸν δρόμον του, οὐδὲν ἄλλο ποθῶν, εἰμὴ

1. Theodor Zahn, Realencyclopädie..., τομ. 15, σ. 86 («ἀπὸ ἱκανῶν ἐτῶν»: Ρωμ. 15, 24).

2. Εὐσεβίου Ἐκκλησι. Ἱστορ., 2, κβ'. (Mg. G., 20, 193).

3. Ἁγ. Γερονύμου, Comment. in Prof. Amos, (Mg. L., 25, 1043) In cap. II Isaia (Mg. L., 24, 151).

4. Βλέπε Mg. G., 60, 383, 662· 61, 111· 62, 659· 63, 11...

5. Ἁγ. Ἀθανασίου, πρὸς Δρακόντιον Ἐπιστολ., 4, (Mg. G., 25, 528) Ἁγ. Εἰρηναίου, Κατὰ Αἴρεσ., 1, 27 (Mg. G., 41, 374).

6. Ἁγ. Ιωάν. Χρυσοστόμου, Εἰς τὴν πρὸς Έβραίους Ἐπιστολ., α' (Mg. G. 63, 11).

7. Θεοδωρήτου, Εἰς τὴν πρὸς Τιμόθ. Β' Ἐπιστ., κεφ. Δ', ε' (Mg. G. 82, 856).

8. «Νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασι τούτοις...» Ρωμ. 15, 23.

9. «...ἀπελεύσομαι δι' ὁμῶν εἰς Σπανίαν». Ρωμ. 15, 28.

10. Τιμόθ. Β', 4, 17.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ Ο "ΚΟΣΜΟΣ,"

Β'

Ο ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ ΤΥΠΟΣ

Εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Κράτους ἐκδίδονται σήμερον δέκα τρεῖς (13) ἡμερησίου ἐφημερίδες, πρωῖναι καὶ ἀπογευματινῆς. Αὐτὰς, βεβαίως, εἶναι ὑποχρεωμένος κυρίως νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὁ ἐρευνητὴς τοῦ παρόντος θέματος, ἔνεκα τῆς μεγάλης κυκλοφορίας των καὶ τῆς μεγάλης ἐπιδράσεώς των ἐπὶ τοῦ κοινού.

Ἡ συνήθης ὕλη των ἐφημερίδων τούτων ἀπαρτίζεται ἀπὸ πολιτικὰ ἄρθρα καὶ εἰδήσεις, ἔσωτερικὰ καὶ ἔξωτερικὰ νέα, οἰκονομικὰ ζητήματα, σχόλια, συνεργασίας τῶν πνευματικῶν παραγόντων τοῦ τόπου, χρονογραφήματα, μυθιστορήματα, εἰκονογράφησιν καὶ διαφημίσεις — καταλαμβάνουν αὐταὶ δὲ τὸ 1/3 περίπου τῆς ἐπιφανείας —, καὶ ἀπὸ ἄλλα τινὰ θέματα, ἐνδιαφέροντα τὸν μέσον ἀναγνώστην, ἥτοι χρηματιστηριακὰ νέα, δρομολόγια πλοίων, ἱπποδρομίας, ἀθλητισμόν, γυναικίαν κίνησιν, λογοτεχνίαν, θέατρον, ραδιόφωνον, κινηματογράφον, σταυρόλεξα, ἀνέκδοτα, κοσμικὴν στήλην, ἱατρικὰς συμβουλὰς, ἐκλαίκευσιν γνώσεων, μόδων, κυνήγιον-ἀλιείαν, γραμματόσημα, καὶ... ὠροσκόπιον (!).

Αἱ ἐκκλησιαστικῆς εἰδήσεις εἶναι σπάνιαι, ἐνῶ συνηθεστέρα εἶναι ἡ κριτικὴ διαφόρων ἐνεργειῶν τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας, ὅχι δὲ πάντοτε κατόπιν σαφῶν καὶ ἀκριβῶν πληροφοριῶν ἢ μετὰ καλὴν πίστιν καὶ μετὰ τὸν ἀρμοζόντα τρόπον. Σπανία ἐπίσης εἶναι καὶ ἡ θρησκευτικῶν περιεχομένου ὕλη, πλὴν τῶν μεγάλων θρησκευτικῶν ἑορτῶν, ἰδίᾳ τῶν Χριστουγέννων καὶ τῆς Μεγ. Ἐβδομάδος, ὁποῦτε εἰς τὴν συνήθη ὕλην προστίθεται πρὸς ἱκανοποιήσιν τοῦ λαϊκοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ ὀλίγη θρησκευτικὴ τοιαύτη. Ἄλλὰ καὶ αὐτῇ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, γράφεται μόνον ἀπὸ δημοσιογράφους, καὶ μόνον διὰ τὸ «γοῦστο» τῆς ἡμέρας. Μόνον τρία (3) σχετικὰ ἀρ-

τὸν δεδοξασμένον θάνατον, «τὸν τῆς δικαιοσύνης στέφανον, ὃν ἀποδώσει Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος Κριτὴς»⁽¹⁾.

Τὰ τρία ταῦτα συμπεράσματα δηλοῦσιν ἐν ὀλίγοις, ὅτι ὁ ἅγιος Παῦλος ἤθελε νὰ κηρύξῃ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Ἰβηρίαν, ὅπερ, εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ πράξῃ, καὶ μάλιστα κατὰ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, ἔξεφράζετο ὡς νὰ τὸ εἶχε πραγματοποιήσει.

Κατόπιν τούτων, νομίζομεν, ὅτι δικαιούμεθα νὰ καταχωρίσωμεν τὸ ταξίδιον τοῦ Ἀπ. Παύλου εἰς τὴν Ἰσπανίαν, εἰς τὴν μερίδα τῶν πιθανῶν ἱστορικῶν γεγονότων, ὅσον ἀφορᾷ τὰς μαρτυρίας τῶν κανονικῶν κειμένων τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Ἱεροδ. PAUL BALLESTER CONVALIER

θρα δημοσιεύονται τοκτικῶς καθ' ἑβδομάδα: τὸ κατὰ Κυριακὴν θρησκευτικὸν ἄρθρον τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χίου κ. Παντελεήμονος, τὸ ἑβδομαδιαῖον χριστιανικῆς κοσμοθεωρίας ἄρθρον τοῦ καθηγητοῦ κ. Ν. Λούβαρι καὶ ἡ θρησκευτικὴ ἀφηγηματικὴ συνεργασία τοῦ λογοτέχνου-ζωγράφου κ. Φ. Κόντογλου.

Δηλαδή, ἐπὶ ἐπιφανείας 93,6 τετρ. μέτρων ἐντύπου δημοσιογραφικοῦ χάρτου ἑβδομαδιαίως—τρία τετρασέλιδα καὶ τρία ἑξασέλιδα φύλλα ἐκάστης ἑφημερίδος, κατὰ μέσον ὄρον—μόλις 0,10 τετρ. μέτρον καλύπτεται ἀπὸ ἕλλην θρησκευτικοῦ περιεχομένου, ὑπὸ τὴν εὐρυτάτην τοῦ ὄρου ἔννοιαν. Ἡ σχέση αὕτη εἰς ποσοστά, ἐκφράζεται μὲ τὸν ἀριθμὸν 1‰ (ἐν πρὸς 10.000).

Καὶ κάτι ἀκόμη: Τὸ σύνολον τῶν 13, ὡς ἀνωτέρω, ἑφημερίδων δημοσιεύει 48 ἀκριβῶς μυθιστορήματα, εἰκονογραφημένα καὶ μὴ, διεκδικοῦντα ζωηρῶς τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀναγνωστῶν. Δὲν ἀναφέρομεν βεβαίως τίτλους, διότι δὲν ἐνδιαφέρει ποία ἑφημερίς δημοσιεύει τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ μυθιστόρημα. Στατιστικῶς πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἐκ τῶν τεσσαράκοντα ὀκτώ αὐτῶν μυθιστορημάτων, τὰ 26 εἶναι ἀστυνομικά-περιπετειώδη, 7 ἱστορικά, 6 αἰσθηματικά, 6 περιγράφοντα ὄργια καὶ διεστραμμένους ἔρωτας καὶ τρία (ἀρ. 3) ἐμφανίζονται ὡς «θρησκευτικοῦ» περιεχομένου: «Τὰ μαρτύρια τῶν μεγάλων Ἀγίων» («διωγμοὶ» μὲ τρομακτικὰ «βασανιστήρια» καὶ... «πειρασμοὶ» γαργαλιστικοί), «Ἡ Σαλώμη» (φανταστικὴ περιγραφή τῆς ἀμαρτωλῆς ζωῆς ἀμαρτωλοτέρας γυναικὸς) καὶ «Ἐνα Παιδί πού τὸ ἔλεγε Ἰησοῦ» (εἰκονογραφημένος ὁ βίος τοῦ Κυρίου, κατ' ἀμερικανικὸν πρότυπον καὶ πνεῦμα, τοῦ ὁποίου ὁ συγγραφεὺς χρησιμοποιοῖ καὶ ἀποκρύφους πηγάς). Καὶ ταῦτα, βεβαίως, λίαν ἀμφιβόλου ἠθικοθρησκευτικῆς ἀξίας.

Ἡ παρουσία, τέλος, θρησκευτικῶν θεμάτων εἰς τὴν εἰκονογράφησιν τῶν ἑφημερίδων τούτων, δὲν ἀνοίγεται κατ' ἔτος, πέραν τοῦ χρονικοῦ ὄριου τῶν ὀλίγων ἡμερῶν τῶν μεγάλων, ὡς ἐλέχθη, θρησκευτικῶν ἑορτῶν. Δημοσιεύονται ὁμως ἐνίοτε καὶ φωτογραφία ἀπὸ τὰ γεγονότα τῆς ἡμέρας, εἰς τὰ ὁποῖα μετέχουν καὶ πρόσωπα τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ καὶ αὕτη ἡ μικρὰ θρησκευτικὴ εἰκονογράφησις τῶν ἑορτῶν ἐκμηδενίζεται τελείως ἀπὸ τὰς σκανδαλιστικὰς γυμνότητας τῶν διαφόρων «ἀστέρων» καὶ «μίσς», φωτογραφίας τῶν ὁποίων καθημερινῶς κόπτονται νὰ προσφέρουν, καὶ εἰς μεγάλας μάλιστα δόσεις, αἱ ἑπτὰ ἐκ τῶν δέκα τριῶν ἀθηναϊκῶν ἑφημερίδων.

Ὁ προσρισμὸς τοῦ Τύπου εἶναι μέγας εἰς τὴν ζωὴν τῆς συγχρόνου κοινωνίας. Ἀσκεῖ αὐτόχρομα ἀγωγὴν καὶ διδασκαλίαν, κατευθύνει, διαφωτίζει, ἐρευνᾷ, τοποθετεῖ τὸν ἀναγνώστην καὶ δημιουργεῖ τὴν «Κοινὴν Γνώμην», αὐτὴν τὴν «τετάρτην ἐξουσίαν», εἰς τὰς Δημοκρατίας. Ἀποστολή του εἶναι ἡ ἐνημέρωσις, ἡ ἱκανοποίησις τοῦ ἐνδιαφέροντος, ἡ διερευνήσις τῆς ἀληθείας. Τὰ σύγχρονα δὲ τεχνικὰ μέσα παρέσχον εἰς τὸν Τύπον τόσην δύναμιν καὶ τόσας ἀπεριορίστους δυνατότητας ἐπιδράσεως ἐπὶ τοῦ φρονή-

ματος τῶν πολιτῶν, ὥστε πράγματι νὰ ἔρχεται πρῶτος εἰς τὴν ἀξιολογικὴν σειρὰν τῶν δυναμικῶν παραγόντων μιᾶς χώρας.

Δύναται ὁμως νὰ ὑποστηρίξη ὁ σημερινὸς ἀθηναϊκὸς Τύπος, ὅτι ἀποδεικνύεται ὅτι ἔχων πλήρη συναισθησιν τῆς ἀποστολῆς του; ὅτι πάντοτε ἐργάζεται διὰ τὴν πλήρη διαφώτισιν τῶν ἀναγνωστῶν καὶ ὅτι συμβάλλει εἰς τὴν ἀντικειμενικὴν πάντοτε διερευνήσιν τῆς ἐπὶ μέρους ἀληθείας; Ὅτι δὲν ἐγκαταλείπει ἐνίοτε τὴν θέσιν του, διὰ νὰ κατέλθῃ εἰς συσκότισιν τῶν πραγμάτων, εἰς ἀπόκρυψιν τῆς ἀληθείας, εἰς ἱκανοποίησιν κατωτέρων ἐνδιαφερόντων καὶ εἰς ἐκφραλισμὸν τῶν ἀναγνωστῶν του, διὰ λόγους μόνον κυκλοφορίας, χάριν δηλ. ἐνὸς κακῶς νοουμένου ὕλικου συμφέροντος;

Ὁφείλομεν νὰ ὑπογραμμίσωμεν τὰ ὀλίγα φαιενὰ παραδείγματα ἑφημερίδων, αἱ ὁποῖα ἴστανται πάντοτε εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς των, καὶ ὑπερφανεύομεθα, διότι πολλὰκις ὁ Τύπος ἔσωσε τὰ δικαίωματα ἀδικουμένων πολιτῶν ἢ καὶ αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν. Ὅπως ἐπίσης ὀφείλομεν καὶ νὰ ἐπαινεσωμεν τὰς ὀλίγας ἐξαιρέσεις ὡς πρὸς τὴν θρησκευτικὴν ἐνημέρωσιν τοῦ κοινοῦ.

Ὁφείλομεν ὁμως καὶ νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ὁ Τύπος, ἐν τῷ συνόλῳ του, δὲν ἐζήτησε, ἢ καὶ δὲν ἐδέχθη, τὴν ἐνίσχυσιν καὶ τὴν συμπαράστασιν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ ὠραῖον καὶ ὑψηλὸν ἔργον του. Θὰ ἦτο δυνατόν, καὶ θὰ ἔπρεπε, κάθε Κυριακὴν ἐκάστη ἑφημερίς νὰ ἔχη τὴν θρησκευτικὴν τὴν στήλην κατ' ἡμέραν ἐκάστη ἑφημερίς νὰ ἔχη τὰς θρησκευτικο-ἐκκλησιαστικὰς τῆς εἰδήσεις—ἔστω καὶ πλησίον π. χ. τῆς στήλης τῶν «γραμματοσήμων» καὶ τῶν «κυνηγετικῶν νέων»!—νὰ ἐξυγιάνῃ τὰ μυθιστορήματά της μὲ ἀναγνώσματα ἠθικώτερα ἢ παραπλεύρως πρὸς ὅσα δημοσιεύει νὰ ἔχη καὶ ἐν μυθιστόρημα, πράγματι, ἠθικο-θρησκευτικοῦ περιεχομένου. Εἰς τὰς μεγάλας θρησκευτικὰς ἑορτὰς νὰ δημοσιεύῃ σχετικὰ ἄρθρα, γραμμένα ὁμως ἀπὸ εἰδήμονας καὶ πιστοῦς. Τὸ τελευταῖον δὲ τοῦτο θὰ ἔπρεπε νὰ γίνεται, πάντως, ἐν γνώσει τῆς Ἐκκλησίας, μὲ τὸ κῦρος καὶ ὑπὸ τὴν εὐθύνην της, ὥστε νὰ μὴ δίδεται ὡς θρησκευτικὴ ἕλη πᾶν τὸ ἀλλότριον, ἀπὸ ἱκανοὺς ἴσως δημοσιογράφους, ἔξω ὁμως ἀπὸ τὰ πράγματα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς θρησκείας μας εὐθροσμένης. Καὶ τέλος, θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ μία εὐρύτερα συνεργασία Ἐκκλησίας καὶ Τύπου εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν γενικωτέρων προβλημάτων, τῶν σχετιζομένων μὲ τὴν ἠθικὴν κατάστασιν τῆς κοινωνίας μας καὶ μὲ ὅσα προάγουν πνευματικῶς τὸ σύνολον τῶν πολιτῶν.

Δὲν θὰ ἦτο δέ, ἴσως, διόλου δύσκολον εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συμπαραστατομένην ἀπὸ πεπειραμένους θεολόγους, ἀγαπώντας τὴν Ἐκκλησίαν, ἀπὸ πιστοῦς δημοσιογράφους καὶ ἀπὸ ἱκανὰ στελέχη τῶν διαφόρων θρησκευτικῶν ὁργανώσεων, νὰ δώσῃ τὴν μάχην τῆς ἐξυγιάνσεως τοῦ ἡμερησίου Τύπου τῆς πατρίδος μας. Νὰ ἐφοδιάξῃ τοῦτον μὲ τ' ἀπαραίτητα «κυριακάτικα» ἄρθρα, τὴν κατατοπιστικὴν εἰδησεογραφίαν καὶ τὴν

ἄλλην ἐπίκαιρον θρησκευτικὴν ὕλην τῆς. Δὲν θὰ ἦτο δύσκολον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ δίδῃ καὶ διάφορα ἄλλα διαφωτιστικὰ ἄρθρα περὶ τῆς πίστεως καὶ τοῦ ἠθικοῦ βίου τῶν τέκνων τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἄλλὰ πρὸς τοῦτο χρειάζεται, πρὸ παντός, ἡ ἀπὸ μέρους αὐτοῦ τοῦ ἰδίου τοῦ ἡμερησίου Τύπου κατανόησις τῆς τοιαύτης ἀνάγκης καὶ ἡ ἀπὸ μέρους αὐτοῦ διάθεσις καὶ προθυμία πρὸς ἱκανοποίησιν αὐτῆς.

ΔΑΜΙΑΝΟΣ ΜΙΧ. ΣΤΡΟΥΜΠΟΥΛΗΣ

ΟΙ ΕΡΓΑΤΑΙ ΙΕΡΕΙΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ

Μὲ τὴν ἀπὸ 25 Ἰανουαρίου ἐκδοθεῖσαν διάταξιν τῆς Ἱεραρχίας τῆς Γαλλίας διὰ τοὺς «ἐργάτας ἱερεῖς» τίθεται τέρμα εἰς ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἀπασχόλησε τὴν γαλλικὴν Ἐκκλησίαν καὶ κοινωνίαν ἐπὶ δεκαετίαν καὶ πλέον καὶ τοῦ ὁποῖου ὁ κανονισμὸς ἔχει ἔννοιαν βαθυτέραν τῆς ἀπλῆς διευθετήσεως μιᾶς ἀνωμαλίας ἐν τῇ καθημερινῇ ἐκκλησιαστικῇ ζωῇ.

Ὡς γνωστὸν, ἐν Γαλλίᾳ, ὅπου διὰ τὴν πρόοδον τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ δι' ἄλλους λόγους, τὸ ρεῦμα τῆς κατὰ τῆς Ἐκκλησίας ἐχθρότητος ἠϋξήθη εἰς ἐπικίνδυνον σημεῖον, διὰ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ ἑκατομμυρίων (τὸ ὀλιγώτερον 5) ἐργατῶν, ὧν τὰ τέκνα παραμένουν κατὰ ἑκατομμύρια ἄβῆπτιστα! διάφοροι νεαροὶ ἱερεῖς, ἐξ ἀγάπης πρὸς τὴν ποιμαντορικὴν τῶν ἀποστολῆν, ἀπεφάσισαν νὰ προσκολληθῶν ὡς ἀπλοῖ ἐργάται εἰς ἐργοστάσια, μεγάλα καταστήματα καὶ οὐρυεῖα ἀκόμη, μὲ πλήρη ἐργατικὴν ἐμφάνισιν καὶ ἀπασχόλησιν, καθ' ἣν ὅμως ἐλάμβανον εὐκαιρίαν πρὸς ἰσχυρὰ ἀνάπτυξιν καταλλήλου ἱερατικῆς δράσεως μεταξὺ τῶν συναδέλφων τῶν ἐργατῶν. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης δράσεως ἦσαν ὄντως ἐκπληκτικά, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι παρουσίασεν αὐτῇ καὶ τινὰ ἔκτροπα διὰ τῆς προσχωρήσεως τινῶν ἐκ τῶν ἱερέων τούτων (κατ' ἐλάχιστον ποσοστὸν) εἰς τὸν κομμουνισμόν. Ἡ γαλλικὴ Ἐκκλησία καὶ κοινωνία, παρὰ τὰ ἔκτροπα ταῦτα, περὶ πολλοῦ εἶχον τὴν ἀνεπίσημον ταύτην ποιμαντορικὴν δρᾶσιν. Τοῦναντίον ὅμως οἱ κύκλοι τοῦ Βατικανοῦ οὐ μόνον δὲν ἠνθύνουν τὸ ἔργον, ἀλλὰ καὶ τελευταῖον ἠξίωσαν τὴν ἄμεσον διακοπὴν τούτου, διὰ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν ἱερέων εἰς τὰ ἱερατικά τῶν καθήκοντα.

Ἡ τοιαύτη ἀξίωσις δυσηρέστησε τὴν γαλλικὴν Ἐκκλησίαν καὶ κοινωνίαν, τελευταίως δὲ οἱ τρεῖς γάλλοι Καρδινάλιοι ἐπεσκέφθησαν αὐτοπροσώπως τὸν Πάπαν εἰς Ρώμην, μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ ἐπιτύχουν τὴν ἄρσιν τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως. Τὸ διάβημα τῶν γάλλων καρδινάλιων ἀπέτυχε καὶ ἐπεβλήθη τελικῶς ἡ ἀξίωσις τοῦ Βατικανοῦ περὶ τῆς διακοπῆς τῆς, ὡς ἄνω, δράσεως τῶν νεαρῶν κληρικῶν παρὰ τοῖς ἐργάταις.

Αὕτη διευτυπώθη διὰ τῆς προαναφερθείσης διατάξεως τῆς γαλλικῆς Ἱεραρχίας, ἣτις ἐκυκλοφόρησεν εἰς ὀλόκληρον τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τῆς 25ης Ἰανουαρίου.

Δι' αὐτῆς διατάσσονται οἱ ἱερεῖς νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὰ ἱερατικά τῶν καθήκοντα καὶ ἐπιτρέπεται εἰς αὐτοὺς νὰ ἐργάζωνται, ἀλλ' ἐν κληρικῇ ἐμφάνισι,

παρὰ τοῖς ἐργάταις διὰ μερικὰς μόνον ὥρας ἡμερησίως.

Ἡ διάταξις αὕτη ἔχει, ἐν τούτοις, βαθυτέραν σημασίαν, τῆς ὁποίας ἡ ἡχὴ εὐρίσκει θέσιν εἰς τὴν διατύπωσίν τῆς.

Εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος στάσιν τῆς γαλλικῆς Ἱεραρχίας, ὡς διευτυπώθη αὕτη παρὰ τῶν γάλλων καρδινάλιων, ὁ προσεκτικὸς παρατηρητὴς διακρίνει λείψανα τοῦ παλαιοῦ γαλλικανισμοῦ, ὅστις καὶ παλαιότερον δὲν ἀντέσχεν εἰς τὴν ἐπιβολὴν τοῦ Βατικανοῦ. Οὗτος ἱκανῶς ἐνδεικτικῶς ἀντηχεῖ εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς διατάξεως τῆς γαλλικῆς Ἱεραρχίας, ἡ ὁποία συνιστᾷ εἰς τοὺς κληρικούς «νὰ προσεύχωνται διὰ τοὺς ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι διαμορφώσαντες μικρὸν κατὰ μικρὸν τὴν ζωὴν καὶ τὴν δρᾶσιν τῶν κατὰ τρόπον, ὅστις δὲν δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ, βεβαίως ὑποφέρουν διὰ τὴν ἐκδοθεῖσαν νέαν διάταξιν. Οὗτοι πλέον ἢ ποτὲ ἔχουν τὴν ἀνάγκην τῆς προσευχῆς πάντων!» Καὶ ἡ μὲν Ἐκκλησία τῆς Γαλλίας οὕτως ἐκινήθη, Roma ὅμως locuta est.

A. Σ. Α.

ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΟΥ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑΙ ΧΩΡΙΣΜΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

Μεταξὺ τῶν ἐρίδων, αἰτινες προυκάλεσαν σάλον ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὴν πρώτην δεκαετηρίδα τοῦ αἰῶνός μας, ἰδιαιτέραν ὄλως θέσιν κατέχει ἐκεῖνη, ἣτις προυκάλεσε τὴν ρῆξιν μεταξὺ Πολιτείας καὶ Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Περὶ τούτου μαρτυρεῖ ἡ ὑπαρξίς σημαντικοῦ ἀριθμοῦ συγγραμμάτων καὶ λιβέλλων, ἀναφερομένων εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ζήτημα καὶ ἀναγεγραμμένων εἰς τοὺς καταλόγους τῶν ἐν Γαλλίᾳ πολιτικῶν βιβλιοθηκῶν.

Ἐνταῦθα δὲν προτιθέμεθα νὰ παρασχωμεν τὴν καθόλου ἱστορίαν τοῦ βαρυσημάντου τούτου γεγονότος, ἀλλὰ μόνον νὰ διερευνήσωμεν τὰ προκαλέσαντα τοῦτο αἰτία.

Πρὸς τοῦτο δέον νὰ ἀναδράμαμεν ἱστορικῶς εἰς τοὺς πρὸ τοῦ εἰρημένου χωρισμοῦ χρόνους καὶ νὰ ἐξετάσωμεν τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς κανόνας, οἵτινες διεῖπον καὶ ἐρρῶθμιζον τὰς σχέσεις ἐκκλησιαστικῆς καὶ πολιτικῆς ἐξουσίας.

Τὸν ΙΑ' αἰῶνα, ὅτε ἡ Παπασύνη εἶχεν ἐξασθενήσει συνεπειᾷ τῶν ἐσωτερικῶν θρησκευτικῶν διαιρέσεων (μέγα σχίσμα τῆς Δύσεως), ἡ ὑπὸ τοῦ Πάπα Γρηγορίου τοῦ Ζ' (1013—1085) ἐγκαθιδρουθεῖσα ἐκκλησιαστικὴ ὑπὸ τὴν Ρώμην συγκέντρωσις, ἣτις ἐνισχύθη ὑπὸ τῶν μεγάλων ποντιφῆκων τοῦ ΙΓ' αἰῶνος, καὶ δὴ ὑπὸ τοῦ Ἰννοκεντίου τοῦ Δ' (1243—1254), ἐφαίνετο τεθεῖσα ἐκ νέου ὑπὸ συζήτησιν. Ὁ εἰς τὴν Ρώμην ἀνήκων χριστιανικὸς κόσμος ἐκινδύνευε νὰ χωρισθῇ εἰς ἐθνικὰς Ἐκκλησίας. Τὸ γαλλικὸν ρεῦμα, ἐχθρικῶς διακειόμενον πρὸς τὸν ὑπὸ τῆς Ρώμης ὑποστηριζόμενον ἐκκλησιαστικὸν συγκεντρωτισμόν, εἶχεν ἐνισχυθῆ σημαντικῶς, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν «Πραγματικὴν ἐπικύρωσιν τῆς Bourges» (1438), ἀποτελοῦσαν καθαρὰν ἔκφρασιν τοῦ κλασσι-

κοῦ Γαλλικανισμοῦ (1). Αὕτη τυχοῦσα τῆς ἐπιδοκιμασίας τῆς Γενικῆς Συνόδου τῆς Βαλε (1439) ἀπετέλεσε τὸ καταστατικόν, τὸ ρυθμίζον τὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Γαλλίας μέχρι τοῦ Concordat τοῦ 1516, ἔτυχε δὲ τῆς ἀμερίστου ἐπιδοκιμασίας καὶ ἀγάπης τοῦ κλήρου τῆς Γαλλίας, κατ' ἐπανάληψιν ζητήσαντος τὴν ἐπαναφορὰν του εἰς τὴν ἰσχύν.

Τὸ Concordat τοῦ 1516 ἐρρῦθμιζε τὰς σχέσεις τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ Πάπα, ἐπ' ἀγαθῶ ἀμφοτέρων τούτων μόνον. Διὸ τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων τῶν δύο τούτων ἐξουσιῶν προσέκρουσεν εἰς ζωηρὰς ἀντιδράσεις καὶ διαμαρτυρίας τοῦ Κλήρου, ἀφ' ἑνός, καὶ, ἀφ' ἑτέρου, τῶν Κοινοβουλίων καὶ τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Concordat, ὅπερ ἀναγνωρισθὲν τῷ 1516 ὑπὸ τοῦ Πάπα Λέοντος τοῦ Ι' ἐτέθη εἰς ἰσχὺν ὑπὸ τοῦ βασιλέως Φραγκίσκου τοῦ Α' μόλις τὸν Μάρτιον τοῦ 1518, περιώριζε τὰς ἐλευθερίας τῆς Ἐκκλησίας πρὸς ὄφελος Βασιλέως καὶ Πάπα, καθ' ὅσον κατῆργει τὰς ἐκλογὰς τῶν ἐπισκόπων, ὅπερ ἀπετέλει σοβαρὰν παρέκκλισιν ἀπὸ τῶν κανονικῶν ἀρχῶν (2).

Ἡ ἰσχὺς τοῦ εἰρημένου Concordat, ὅπερ ἐρρῦθμιζε τὰς σχέσεις Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας, διήρκεσε μέχρι τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως (1789). Ἡ καταιγὶς ταύτης, ἣτις ἐσάρωσε τότε οὐ μόνον τὴν Γαλλίαν ἀλλὰ καὶ τὴν Εὐρώπην καθόλου, δὲν ἐφείσθη οὐδὲ τῆς Ἐκκλησίας. Διὸ ἡ παρακολούθησις τῆς περαιτέρω ἐξελιξέως τοῦ ζητήματος τῶν σχέσεων πολιτικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας ἐν Γαλλίᾳ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης χρήζει ἰδιαίτερας προσοχῆς.

Μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως ταύτης οἱ ἐπίσκοποι ἐστρατολογούντο σχεδὸν μεταξὺ τῶν δευτεροτόκων υἱῶν τῶν εὐγενῶν οἰκογενειῶν. Οὗτοι ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς πλευρᾶς ἦσαν θιασῶται καὶ ὑποστηρικταὶ μετριοπαθοῦς τινος γαλλικανισμοῦ, ἀποκρούοντες τὰς ἀκρότητας, τὴν τε ὀλοκληρωτικὴν ὑποταγὴν εἰς τὴν Ρώμην, ὡς καὶ τὴν πλήρη ἀνεξαρτησίαν ἀπ' αὐτῆς. Ἀλλὰ καὶ οἱ πρῶτοι ἐπαναστάται, καὶ δὴ ἡ πλειοψηφία τῶν μελῶν τῆς Συνελεύσεως, ἦσαν ἄνδρες ἐν τῇ πραγματικότητι μετριοπαθεῖς, ἐμπορούμενοι ὑπὸ μεταρρυθμιστικοῦ τινος πνεύματος ἐπ' ὅλων τῶν πεδίων. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο, ἀκριβῶς, συνετάχθη καὶ ἐψηφίσθη τὴν 12ην Ἰουλίου 1790 τὸ «Πολιτικὸν Σύνταγμα τοῦ Κλήρου», ὅπερ ἐπανάφερεν εἰς συνθηθείας τινὰς τῆς «Πραγματικῆς ἐπικυρώσεως», καταργηθείσας ὑπὸ τοῦ Concordat τοῦ 1516, καὶ περιώρισε τὴν ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Γαλλίας κυριαρχίαν τοῦ Πάπα. Χαρακτηριστικὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι ἡ δήλωσις τοῦ περιφήμου ἀββᾶ Γρηγορίου, ὅτι ἡ πρόθεσις τῆς Συνελεύσεως ἦτο νὰ μειωθῇ ἡ κυριαρχία τοῦ Ποντίφηκος εἰς λογικὰ ὅρια, ὡς καὶ ἡ ἀποφυγὴ σχίσματός τινος («l'intention de l'Assemblée est de réduire l'autorité du souverain pont-

tife á de justes bornes. Mais il est également de ne pas faire schisme»)(1).

Κατ' ἀρχὰς πολλοὶ τῶν ἀνωτέρων κληρικῶν ἀπεδέχθησαν τὸ «Πολιτικὸν Σύνταγμα τοῦ Κλήρου», μετὰ τὴν κατ' αὐτοῦ ὁμῶς ἀντίδρασιν τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Πάπα οἱ περισσότεροι ὑπανεχώρησαν. Ἀλλὰ καὶ οἱ ὀλίγοι κληρικοί, οἵτινες ἐπέμειναν εἰς τὴν ὑπὲρ τούτου γνώμην των, μετ' οὐ πολὺ εὐρέθησαν εἰς δυσχερῆ θέσιν καὶ ἤρχισαν νὰ κάμπτονται, καθ' ὅσον ἡ καθόλου ἐπαναστατικὴ κίνησις ἐλάμβανε χαρακτῆρα ἀντιχριστιανικόν.

Ἐν τούτοις, ἡ ἰδέα χωρισμοῦ Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας ἀνεφάνη βραδύτερον. Μόλις τὴν 18ην Σεπτεμβρίου τοῦ 1794 ἡ Σύμβασις (Convention) κατήργησε τὸν προϋπολογισμόν τῶν θρησκευμάτων. Παρὰ ταῦτα, πρόθεσις ἐγκαθιδρύσεως νέας τινὸς ἐκκλησιαστικῆς μορφῆς, βασιζομένης ἐπὶ τοῦ δόγματος «ἐλευθέρᾳ Ἐκκλησίᾳ ἐν ἐλευθέρᾳ Πολιτείᾳ» δὲν ὑφίστατο εἰσέτι. Διανοοῦντο μόνον νὰ εὐνοήσωσι πολιτικὴν τινα ἀποχριστιανισμοῦ ὅταν δὲ ὀλίγον βραδύτερον (21 Φεβρουαρίου 1795) ἐψηφίσθη ὁ πραγματικὸς νόμος χωρισμοῦ Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας, ἀγνωρίσθη ἅπλως, ὅτι ἡ ἄσκησις θρησκευτικῶν καθηκόντων δὲν εἶναι ἔγκλημα κατὰ τῆς κοινωνίας («les pratiques religieuses ne sont pas des délits envers la société»)(2).

Ὑφίστατο τότε χώρα, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ χωρισμὸς Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας ὑπῆρξε κανονικός ἢ χώρα αὕτη ἦσαν αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς. Οἱ «Συντακτικοὶ» ὁμῶς, οἵτινες εἰς πολλὰ σημεῖα ἐμιμήθησαν τὸ ἀμερικανικὸν Σύνταγμα, δὲν ἀντιμετώπισαν μίαν τοιαύτην δυνατότητα. Τὸ τότε, ἄλλωστε, καθεστὼς ὑπῆρξε βραχύβιον καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν δυνάμεθα νὰ προσεξοφλήσωμεν τ' ἀποτελέσματα ἐνὸς σχετικῶν πειράματος.

Ὁ Ναπολέον Βοναπάρτης, ὡς πρῶτος ὑπάτος ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς εἰρηνοποιουῦ πολιτικῆς του, ἦλθεν εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ νέου Πάπα Πίου τοῦ Ζ', αἵτινες ἀπέληξαν εἰς τὴν ψήφισιν, κατὰ τὸ 1801, ἐνὸς νέου Κογκορδάτου, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου θὰ διεξήγετο ἡ διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Γαλλίας πλεόν τοῦ αἰῶνος. Διὰ τοῦ Κογκορδάτου τούτου παρείχετο εἰς τὸν Πάπαν τὸ δικαίωμα ὅπως δίδη εἰς τοὺς ἐπισκόπους τὴν κανονικὴν ἐξουσίαν, τὸ δὲ Κράτος ἀπέκτα ὀφέλη οὐσιαστικά, ὡς εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ Πάπα ἀναγνώρισις τῆς ὑπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως γενομένης κατασχέσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν περιουσιῶν καὶ ἡ εἰς τὸ ἐξῆς μισθοδοσία τῶν κληρικῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους, καθισταμένων οὕτω δημοσίων ὑπαλλήλων. Παρὰ τοῦτο ὁμῶς, τὸ Κογκορδάτον τοῦτο ἱστορικῶς ἐξεταζόμενον δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποτελοῦν μεγίστην νίκην τοῦ συγκεντρωτισμοῦ τῆς Ρώμης, καθ' ὅσον καθιέρωνε τὴν τελείαν κατὰπτωσιν τοῦ Γαλλικανισμοῦ (3).

1. Βλέπε *Mgr Martin*, Les origines du Gallicanisme, Paris 1939, vol. 2.

2. Προβλ. τὸ ἄρθρον τῶν *Aubenas R. - Ricard R.*, L'Eglise et la Renaissance, ἐν τῇ Histoire de l'Eglise depuis les origines jusqu'à nos jours, Paris v. 15 (1951) 171 κ. ἐξ.

1. Βλέπε *Leflon S.*, La crise révolutionnaire αὐτόθι, τ. 20 (1949) μ. 60.

2. Αὐτόθι, σ. 132.

3. Βλέπε *Boulay de la Meurthe*, Documents sur la négociation du Concordat et sur les autres rapports de

Ἐν τούτοις τὸ Κογκορδάτον τοῦτο περιεῖχε κενά τινα. Οὕτω π.χ. δὲν καθόριζε τὸν τρόπον καὶ τὰ μέσα πρὸς ρύθμισιν τῶν διαφορῶν, αἰτινες τυχόν θ' ἀνέκυπτον εἰς τὰς σχέσεις Παπῶσύνης καὶ Γαλλικοῦ Κράτους· ἀφ' ἑτέρου προέβλεπον ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Γαλλικοῦ Κράτους ἔπρεπε νὰ εἶναι καθολικὸς τὸ θρησκευμα. Κατόπιν τούτου, ἅμα τῇ ἐμφανίσει τῶν πρώτων διαφορῶν μεταξὺ Πάπα καὶ ἀρχηγοῦ τοῦ Γαλλικοῦ Κράτους, τῷ 1808, αἱ σχέσεις τούτων ἐψυχράνθησαν ἐπικινδύνως. Ἀποχωρῶν ὅμως λόγος, ὅπως τεθῶσιν ἐκ νέου ὑπὸ συζήτησιν αἱ ἀρχαὶ τοῦ Κογκορδάτου δὲν ὑφίστατο, καίτοι ἤρξατο ἐμφανιζόμενον ἀσθενές τι ρεῦμα καθαρῶς γαλλικανικόν (*).

Αἱ ἐπαναστατικαὶ ἰδέαι ἐν Γαλλίᾳ, ὑποδαλιζουσαι πάθη τινα, συνέβαλον εἰς τὴν συνέχισιν παρὰ τῷ γαλλικῷ λαῷ ἐχθρικοῦ τινος πνεύματος πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν. Τοῦτο ἐξεπροσώπων τὸ μὲν οἱ ἀντικληρικοί, οἵτινες δὲν ἀντιτίθεντο πρὸς τὴν θρησκείαν καθ' ἑαυτήν, ἀλλὰ πρὸς τὴν πολιτικὴν δρᾶσιν τοῦ κλήρου, τὸ δὲ ἐκεῖνοι, οἵτινες ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν φιλοσοφικῶν τινων θεωριῶν, ἰδίᾳ τοῦ Auguste Comte, ἐνεφοροῦντο ὑπὸ πνεύματος κατὰ τῆς θρησκείας, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἔβλεπον τὴν ἐπιβίωσιν θρησκείων ἄλλων ἐποχῶν.

Κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοκρατορίαν, πολλοὶ τῶν δημοκρατικῶν μετὰ δυσπιστίας προσέβλεπον, τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, λόγῳ τῶν στενῶν σχέσεων αὐτῆς πρὸς τὸν γαλλικὸν θρόνον. Οἱκ ὀλίγοι ὅμως διορατικοὶ χριστιανοὶ διέβλεπον τὸν ἐπικρατούμενον κατὰ τῆς Ἐκκλησίας κίνδυνον, ἔνεκα κοινωνικῶν τινων καὶ πολιτικῶν προτιμήσεων αὐτῆς, καὶ συνελάμβανον κατὰ νοῦν ἑτέραν ρύθμισιν τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, ὀλοκληρουμένην ἐν τῷ δόγματι «ἐλευθέρα Ἐκκλησία ἐν ἐλευθέρῳ Πολιτεία», ὅπερ ἀπετέλει καταδίκην τῶν ἐπεμβάσεων τῆς Πολιτείας εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰνάπαλιν. Τὸ δόγμα τοῦτο, ἔξ ἄλλου, οἱ ἀντιτιθέμενοι εἰς τὸν χωρισμὸν Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας μετέτρεπον εἰς «ἐλευθέρα Πλάνη ἐν ἐλευθέρῳ Πολιτεία».

Ἐναντι τῶν κινήσεων τούτων ἡ Ρώμη δὲν ἔμεινεν ἀδρανῆς. Ὅτε τῷ 1863 ὁ Comte de Montalebert ὁμίλησε περὶ παντελοῦς ἀδυναμίας τοῦ καταθλιπτικοῦ συστήματος τῆς παλαιᾶς συμμαχίας Ἐκκλησίας καὶ Θρόνου διὰ τὴν ἄμυναν τοῦ καθολικισμοῦ (*), ἡ ἀντίδρασις τῆς Ρώμης ὑπῆρξε σφοδροιάτη. Γνωστὸν δὲ τυγχάνει, ὅτι μεταξὺ τῶν καταδικασθειῶν ὑπὸ τῆς Ρώμης διὰ τῆς ἐγκυκλίου Quanta cura καὶ τοῦ Syllabus (1864) πλανῶν, περιελαμβάνετο καὶ ὁ χωρισμὸς Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας.

Τὸ γεγονός τοῦτο, ὡς καὶ οἱ κατὰ τὸ 1870 γενό-

la France avec le Saint-Siège en 1800-1801. Paris, vol. I - IV (1900-1905).

1. Πρὸβλ. τὰς σκέψεις τοῦ πατρὸς Tabaraud, τὰς ἀναφερομένας ὑπὸ τοῦ Guettée W., Mémoires pour servir à l'histoire de l'Église de France pendant le XIXe siècle, Paris Tom. I (1881) p. (362-382).

2. Πρὸβλ. Aubert P. L., intervention de Montalebert au Congrès de Malines en 1863, ἐν Collectanea Mechliniensia 20 (1950) 529-551.

μενοι δογματικοὶ καθορισμοὶ ὑπὸ τῆς Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ παγκοσμίου καὶ ἀμέσου πρωτείου τοῦ ἐν Ρώμῃ ποντίφηκος, περιέπλεξαν πρὸς στιγμὴν τὴν κατάστασιν. Δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ δεκτὸν παρὰ τῶν καθολικῶν, ὅπως προβληθῶσιν εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τῆς Ρώμης προβλήματα, ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἀσκήσιν τῶν πολιτικῶν καὶ θρησκευτικῶν καθηκόντων των. Οὕτω, ὁ μέγας γερμανὸς θεολόγος Döllinger διεκήρυσσεν, ὅτι ἦτο ἀδύνατος ἡ ὑπ' αὐτοῦ, ὡς χριστιανοῦ, θεολόγου, ἱστορικοῦ καὶ πολίτου, παραδοχὴ τοιοῦτου δόγματος (*).

Ἀπὸ τοῦ 1880 ἐμφανίζονται μαῦρα νέφη εἰς τὸν ὀρίζοντα τῶν σχέσεων Ρώμης καὶ Γαλλικῆς Πολιτείας, προμηνύοντα ἐπικειμένην καταιγίδα. Ἡ ὑπὸ τῆς τότε Γαλλικῆς Κυβερνήσεως ψήφισις τῶν σχολικῶν νόμων (1880-1887) προσέκρουσεν εἰς σφοδροτάτην ἀντίδρασιν τῶν Γάλλων καθολικῶν, ἀφ' ἑνός, καὶ τοῦ Πάπα Λέοντος τοῦ ΙΓ', ἀφ' ἑτέρου, ὅστις κατεδίκασεν αὐτὴν ταύτην τὴν ἀρχὴν τῆς λαϊκῆς ἐκπαιδεύσεως. Εἰς τὴν διπλὴν αὐτὴν ἐκδήλωσιν ἀπήντησαν οἱ γάλλοι δημοκρατικοί, ἐγκλωπιθέντες τὸ δόγμα τοῦ Γαμβέττα «κληρικοφροσύνη, ἰδοὺ ὁ ἐχθρὸς». Πρὸ τῆς ἐντόνου ταύτης στάσεως τῶν γάλλων δημοκρατικῶν ὁ Πάπας Λέων ΙΓ' συνέστησεν εἰς τοὺς γάλλους καθολικούς, ὅπως ἐπιδιώξωσι τὴν συμφιλίωσιν μετὰ τῶν ἀντιπάλων των. Ἀλλὰ ἦτο πλεόν ἄργα διὰ μίαν συμφιλίωσιν καὶ τὴν σύστασιν ταύτην τοῦ Ποντίφηκος οἱ Γάλλοι καθολικοὶ ἤκουσαν ἀδιαφόρως πως.

Ἡ ἐπίθεσις τῶν δημοκρατικῶν ἤρχισε τῷ 1901, διὰ τῆς ψηφίσεως τῶν ἐχθρικῶν πρὸς τὰς θρησκευτικὰς ἀδελφότητας νόμων, τῷ δὲ 1904 ἐνετάθη διὰ τῶν ληφθέντων μέτρων κατὰ τῆς ὑπὸ τοῦ κλήρου ἐκπαιδεύσεως. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἔλαβον χώραν συγκρούσεις μεταξὺ Πάπα καὶ Γαλλικῆς Κυβερνήσεως, ἔνεκα τῶν ἐπισκοπικῶν διορισμῶν, οἵτινες ἔχοντες ὡς ἀρχικὸν σκοπὸν των τὴν συμφιλίωσιν Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, ἐν περιπτώσει ἐμφανίσεως διαφορῶν μεταξὺ των, ἀπέβαινον οἱ ἀκρογωνιαῖοι λίθοι, ὅπως ἐπ' αὐτῶν συντριβῶσιν αἱ ἐκάστοτε ἀναφυόμεναι διαφοραὶ καὶ στηριχθῆ ἡ συμφιλίωσις Ρώμης καὶ Γαλλικῆς Πολιτείας. Τέλος ὁ γάλλος ὑπουργὸς Combes κατήγγειλε τὸ Κογκορδάτον ἐκ μέρους τῆς Γαλλίας καὶ μετὰ ἐν ἔτος (Δεκέμβριος τοῦ 1905) ἀμφότερα αἱ Βουλαι τῆς Γαλλίας ἐνήφισαν τὸν χωρισμὸν Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας.

Κατὰ τῆς πράξεως ταύτης τῶν Κοινοβουλίων τῆς Γαλλίας ἀντεπεξῆλθε μετὰ βιαιότητος ὁ τότε Πάπας Πῖος ὁ Ι' (1903-1914), πρὸς τὸν ὁποῖον συνετάχθησαν οἱ γάλλοι καθολικοί, βλέποντες τὰ προκείμενα μειονεκτήματα ἐκ τῆς νέας τάξεως πραγμάτων, ἥτις ἐδημιουργήθη. Διὰ τῆς παρόδου ὅμως τοῦ χρόνου ἡ Παπῶσύνη ἐκέρδισεν ἀρκετὸν ἔδαφος, ὥστε νὰ δύναται νὰ λεχθῆ σήμερον, ὅτι βαίνουν πρὸς ὀμαλὴν ἐξέλιξιν αἱ σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας ἐν Γαλ-

1. Βλέπε Στεφανίδου Βασ., Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία τ' Γ', σ. 601, σημ. 3, Ἀθήναι 1948.

λία. Ἡ Σύνοδος τοῦ Βατικανοῦ υπέσκαψεν ἀρχόντως τὰ βάσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶχε στηριχθῆ ὁ Γαλλικανισμός· ἀπ' ἐτέρου ὁ χωρισμός Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας ἐν Γαλλίᾳ ἔθεσε τέρμα εἰς τὰς ἐκείναις ἐπεμβάσεις καὶ τὴν κηδεμονίαν τῆς δευτέρας ἐπὶ τῆς πρώτης. Οὕτω, ἀρθέντων τῶν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Πολιτείας περιορισμῶν εἰς τὴν ἀσκήσιν ἐπιδράσεως τῆς Ρώμης ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Γαλλίας, ὁ Πάπας κατέστη ὁ ἀνώτατος ἀρχὼν τῆς ἐν Γαλλίᾳ Ἐκκλησίας.

Ἄρχιμ. ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ

ΑΠΟΡΡΙΨΙΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΕΙΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Ἀποφάσει τῆς Ἱεράς Συνόδου, δημοσιεύομεν τὴν κατωτέρω ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ εἰς αὐτὸ προσφυγὴ κληρικῶν περὶ ἀκυρώσεως καταδικαστικῆς κατ' αὐτὸ τοῦ ἀποφάσεως Συνοδικοῦ Δικαστηρίου:

Ἄριθ. 2275/1953

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΕΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ,

Συγκείμενον ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ Σ. Ν. Σολιώτη, Προέδρου, Σ. Διβάρη, Ε. Σαουνάτσου, Δ. Μελισσηνοῦ, Δ. Καρβελλᾶ, Ν. Γρηγορίου, Γ. Δ. Σπυροπούλου, Συμβούλων τῆς Ἐπικρατείας, Π. Δεδοπούλου καὶ Η. Καμπίτη, Παρέδρων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Συνεδριάσαν δημοσίᾳ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τοῦ τῆ 11η Δεκεμβρίου 1953, παρόντος καὶ τοῦ Γραμματέως Π. Κατζούρου, ἵνα δικάσῃ τὴν κατωτέρω ἐκτιθεμένην ὑπόθεσιν, ἐπὶ τῇ ἀπὸ 6 Αὐγούστου 1953 αἰτήσῃ τοῦ Ἀρχιμανδριτοῦ Δωροθέου Φερδούτση, κατοικοῦ Πειραιῶς, παραστάντος διὰ τοῦ πληρεξουσίου τοῦ δικηγόρου Διον. Λαζαρίμου, κατὰ Ὑπουργοῦ Παιδείας, παραστάντος διὰ τοῦ Α. Λέκκα, Παρέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, καὶ τοῦ παρεμβαίνοντος Μητροπολίτου Κορινθίας Προκοπίου, παραστάντος διὰ τῶν πληρεξουσίων τοῦ δικηγόρων Παν. Παναγιωτάκου καὶ Θ. Τσάτσου, περὶ ἀκυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 2 τῆς 12ης Φεβρουαρίου 1953 ἀποφάσεως τοῦ δευτεροβαθμοῦ Συνοδικοῦ Δικαστηρίου.

Ἀκούσαν τοῦ Εἰσηγητοῦ Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας Σ. Διβάρη, ἀναγνόντος καὶ ἀναπτύξαντος τὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ, καθ' ἣν τὸ ἱστορικόν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑπεται:

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2 τῆς 12ης Φεβρουαρίου 1953 ἀποφάσεως τοῦ δευτεροβαθμοῦ Συνοδικοῦ Δικαστηρίου κατεδικάσθη ὁ αἰτῶν Ἀρχιμανδρίτης εἰς τὴν ποινὴν τῆς 15ετοῦς ἀργίας καὶ περιορισμοῦ εἰς Μονήν.

Ἦδη διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως ἐπὶ τοῖς ἐν τῷ δικογραφῆματι ταύτης διαλαμβανομένοις λόγοις.

Τὸ ἐν τῇ προκειμένη ὑποθέσει ἀνακύπτον ζήτημα εἶναι ἐὰν αὕτη ἀσκήται παραδεκτικῶς.

Ἐφ' ὅδ' ὁ Εἰσηγητὴς ἀνέπτυξε τὴν γνώμην αὐτοῦ.

Ἀκούσαν τοῦ πληρεξουσίου τοῦ αἰτούντος, ἀναπτύξαντος καὶ προφορικῶς τοὺς λόγους τῆς αἰτήσεως καὶ αἰτησάμενου τὴν παραδοχὴν αὐτῆς, τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ τῶν πληρεξουσίων τοῦ παρεμβαίνοντος, αἰτησαμένων τὴν ἀπόρριψιν ταύτης.

Ἰδὼν τὰ σχετικὰ ἔγγραφα
Σκεφθὲν κατὰ τὸν Νόμον

Ἐπειδὴ διὰ τὴν ὑπὸ κρίσιν αἰτήσιν κατεβλήθησαν τὰ νόμιμα τέλη καὶ τὸ παράβολον, ἐκδοθέντων

τῶν ὑπ' ἀριθ. 959, 960 καὶ 961 τοῦ 1953 διπλοτύπων τοῦ Ταμεῖου δικαστικῶν εἰσπράξεων Ἀθηνῶν.

Ἐπειδὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν αἰτήσιν, ἀκούμενη κατ' ἀποφάσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου 5383 τοῦ 1932 ὀργανωθέντος Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, εἶναι ἀπαράδεκτος, διότι εἰς ἀκύρωσιν ὑπόκεινται μόνον αἱ πράξεις διοικητικῶν ἀρχῶν, οὐχὶ δὲ αἱ δικαστικαὶ ἀποφάσεις. Ἡ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς δικαστηρίοις διεξαγωγὴ τῆς διαδικασίας κεκλεισμένων τῶν θυρῶν δὲν αἶρει τὸν χαρακτήρα αὐτῶν ὡς δικαστηρίων, καθ' ὅσον ἡ περὶ δημοσιότητος διάταξις τοῦ Συντάγματος, τὸ ὅποιον ἀποτελεῖ τὸν καταστατικὸν χάρτην τῆς Πολιτείας καὶ οὐχὶ τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἀποκλείει τὴν ἐξ εἰδικῶν λόγων διεξαγωγὴν τῆς δίκης κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, καὶ λόγῳ βλάβης τῶν ἡθῶν ἐκ τῆς δημοσιότητος ἢ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων, ὅπου ἡ διαδικασία διεξάγεται κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας, πρὸς οὓς κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ Συντάγματος ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ συμμορφῶται.

Ἐπειδὴ ἡ προσβαλλομένη πράξις δὲν ἀφορᾷ τὸν παρεμβαίνοντα ὅπως δῆποτε καὶ οὐδὲν ἔννομον συμφέρον ἔχει οἶστος πρὸς παρέμβασιν. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ αἰτήσιν κρίνεται ἀπαράδεκτος, ἡ παρέμβασις δὲν εἶναι ἐξεταστέα.

Διὰ ταῦτα

Ἀπορρίπτει τὴν αἰτήσιν ὡς ἀπαράδεκτον.
Διατάσσει τὴν ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου κατάπτωσιν τοῦ παραβόλου.

Καταδικάζει τὸν αἰτούντα εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ Δημοσίου ἐκ δραχμῶν ἑπτακοσίων χιλιάδων (700.000).

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη ἐν Ἀθήναις τῇ 11η Δεκεμβρίου 1953.

Ὁ Πρόεδρος
Σ. Ν. Σολιώτης

Ὁ Γραμματεὺς
Π. Κατζούρος

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ ἐορτὴ τῶν γραμμάτων.

Ἡ προχθῆσιν ἐορτὴ τῶν τριῶν μεγάλων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων καὶ Διδασκάλων ἐωρτάσθη καὶ πάλιν, πρωτοστατούντων τῶν Πανεπιστημίων μας, καὶ ὡς ἐορτὴ τῶν γραμμάτων. Καὶ ἐτελέσθησαν πάλιν κατ' αὐτὴν τὰ μνημόσυνα τῶν ἱδρυτῶν, τῶν εὐεργετῶν, τῶν καθηγητῶν καὶ τῶν τροφίμων τῶν ἀνωτάτων καὶ τῶν λοιπῶν τῆς χώρας ἐκπαιδευτικῶν καθιδρυμάτων, ἀλλοῦ μὲν λαμπρότερον ἀλλοῦ δὲ πενιχρότερον, κατεβλήθη δ' ἐφέτος, ἐν τῇ Πρωτευούσῃ τοῦλάχιστον, προσπάθειά τις πρὸς γενικωτέραν εἰς τὸν ἐορτασμὸν συμμετοχὴν τῆς σπουδαζούσης νεολαίας. Τὸ ἔθος τοῦτο, ἐπικρατήσαν ἀπὸ παλαιωτάτων παρ' ἡμῶν, καὶ δὴ καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας, καθ' οὓς ὅλη ἡ περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν νέων μέριμνα εἶχε περιέλθει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, εἶναι, ὡς γνωστὸν, προῖον τῆς βαθυτάτης συνειδήσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ περὶ τοῦ δι' ὅλων τῶν χριστιανικῶν αἰώνων τῆς ἐθνικῆς μας ἱστορίας ἀδιασπᾶστον συνδέσμον τῆς ἐθνικῆς παιδείας πρὸς τὴν ἐθνικὴν μας θρησκείαν. Καὶ ἀνεκρηγύθησαν ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως προστάται τῆς ἑλληνικῆς παιδείας οἱ τρεῖς μεγάλοι τοῦ χριστιανισμοῦ Ἱεράρχαι, διότι, περιόδεα τέκνα τοῦ χριστιανικοῦ Ἑλληνισμοῦ τυγχάνοντες, ὡς ἀριστα ἐπέτυχον τὴν ἀρμονικὴν ταύτην σύνδεσιν, καὶ δι' ὅλου τοῦ ἔργου τῶν ἐπραγματοποίησαν ταύτην.

Θὰ ηὐχόμεθα ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, ὅπως ἡ περὶ τοῦ ἀρρηκτοῦ τούτου τῆς παιδείας καὶ τῆς θρησκείας συνδέσμου συνείδησις κατευθύνῃ πάντοτε τοὺς περὶ τὰ ἐκπαιδευτικά παρ' ἡμῶν ἀσχολουμένους. Διότι μόνον ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ταύτην δύναται ἡ ἐκπαίδευσις νὰ εἶναι ὄντως ἐθνική, σύμφωνος, τοῦτέστι, πρὸς τὸν χαρακτήρα, πρὸς τὰς παραδόσεις καὶ πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ ἔθνους.

Ἡ πρὸς τὴν Μητέρα τιμὴ.

Ἡ αὔριον ἀγομένη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας εορτὴ τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Κυρίου θὰ εορτασθῇ καὶ ἐφέτος παρ' ἡμῶν—ὅπως καὶ πανταχοῦ τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου—ὡς ἡ «Ἡμέρα τῆς Μητέρας» καὶ θὰ δοθῇ καὶ πάλιν, κατ' αὐτὴν, ἡ εὐκαιρία, ὅπως ἀποδοθῇ κατὰ τὸν δυνατόν ἐπισημότερον τρόπον ἡ πρὸς τὴν ἡρωϊκὴν καὶ ἁγίαν Μητρότητα ὀφειλομένη τιμὴ. Διότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ ἄνθρωπος—ὅσον δῆποτε σκληρὸς καὶ ἀπάνθρωπος, ἔστω—, ὅστις νὰ μὴ αἰσθάνεται εὐλαβὲς καὶ εὐγνώμον σκίρτημα τῆς καρδίας ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τῆς γλυκυτάτης μορφῆς τῆς μητρὸς του. Οἰαδῆποτε δὲ καὶ ἂν ὑπῆρξεν ἡ μήτηρ μας, ἡ ἀνάμνησις τῆς εἶναι δι' ἕνα ἕκαστον ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἀείποτε γλυκεῖα καὶ πλήρης σεβασμοῦ.

Εἶθε ὁ δίκαιος εορτασμός νὰ ἔχη ὡς ἀποτέλεσμα καὶ τὴν δικαίαν ἀναγνώρισιν καὶ ἐκτίμησιν τῆς ἀξίας, ἥτις διὰ τῆς Μητρότητος προσδίδεται εἰς τὴν γυναῖκα. Ἡ τοιαύτη δ' ἐκτίμησις ν' ἀποτελέσῃ τὸ τόσο ἀναγκαῖον ἀντίρροπον πρὸς τὴν «μοδερινίζουσαν» ἀρνητικὴν στάσιν, ἣν πολλαὶ νέαι γυναῖκες—ὡς μὴ ὄφελε—λαμβάνουσιν ἔναντι τῆς Μητρότητος, ἀποστεροῦσαι ἑαυτὰς τῆς ὑψίστης τιμῆς καὶ τῆς φυσικωτέρας πηγῆς τῆς εὐτυχίας, ἥτις ἐπιφυλάσσεται εἰς τὸ φύλον των.

Προϊόντα ἀχαλινώτου φαντασίας.

Εἰς ἐβδομαδιαίαν ἀθηναϊκὴν ἐφημερίδα δημοσιεύεται κατ' αὐτὰς, εἰς ὄλοσελίδους, ἐντυπωσιακῶς εἰκονογραφημένας ἐπιφυλλίδας, μία «Ζωὴ τοῦ Χριστοῦ», χαρακτηριζομένη ὑπ' αὐτῆς ὡς «γνωστὸν ἀριστούργημα». Δὲν πρόκειται ν' ἀσχοληθῶμεν ἐπὶ τοῦ ἂν εἶναι πράγματι ἢ ὄχι «ἀριστούργημα» τὸ μυθιστόρημα τοῦτο καὶ δὲν ἔχομεν πρόχειρον ὀλόκληρον τὸ ἔργον, ἵνα εἰμεθα εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμεν πῶς περαιτέρω θὰ ἐξελιχθῇ καὶ ποῦ, ἐπὶ τέλους, θὰ καταλήξῃ. Οὐτε καὶ προτιθέμεθα ν' ἀποδώσωμεν εἰς τὴν δημοσιεύσιν του ὑποπτόν τινα ὑστεροβουλίαν. Ἔχομεν ὅμως χρέος νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι τὰ μέχρι τοῦδε, τοῦλάχιστον, δημοσιευθέντα δὲν εἶναι ἀνεκτὰ ἀπὸ τὴν θρησκευτικὴν συνείδησιν τοῦ τόπου. Διότι ὅσα φανταστικά περὶ τῆς μηστειᾶς τῆς Παρθένου καὶ περὶ τῶν προϋποθέσεων αὐτῆς λέγονται ἐκεῖ ὀφείλονται εἰς πλαστογραφίαν, ἀντόχημα, καὶ παραποίηση τῶν ἐπὶ τοῦ θέματος ἱστορικῶς παραδεδομένων καὶ ἀποτελοῦσιν ἀπαράδεκτον ἀνευλάβειαν πρὸς τὸ ἱερόν πρόσωπον τῆς Θεοτόκου καὶ ἀσεβῆ περιφρόνησιν πρὸς τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα τοῦ εὐσεβοῦς, καὶ τὰ μέγιστα τιμῶντος καὶ εὐ-

λαβουμένου τὴν Παναγίαν, ἐλληνικοῦ λαοῦ. Ἄν ληφθῇ δὲ ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν ἀναγνωστῶν ἀδυνατεῖ, κατὰ κανόνα, νὰ διακρίνῃ τὰ φανταστικά καὶ μυθικά στοιχεῖα ἐνὸς τοιούτου μυθιστορήματος, ὅπερ μάλιστα ἐμφανίζεται καὶ ὡς «ἱστορία», καὶ ὅτι, συνήθως, τὸ ἀναγνωστικὸν κοινὸν ἐκλαμβάνει ταῦτα ὡς ἱστορικῶς ἀληθῆ, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν ὁποίας βλάβης πρόξενος δύναται νὰ γίνῃ ἢ πρὸς αὐτὸ προσφορὰ ἀναγνωσμάτων, ὡς τὸ προαναφερόμεν. Ἡ δημοσίευσίς τοῦ ἀσεβοῦς τούτου ἀναγνώματος δὲν ὀφείλεται μὲν—οὕτω πιστευόμεν—εἰς κακὴν πρόθεσιν τῆς ἐφημερίδος, γνωστῆς, ἄλλωστε, διὰ τὰς ἀνεκαθεν συντηρητικὰς τῆς ἀρχάς, εἶναι ὅμως ἀποτέλεσμα τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως τῆς ἐπὶ τοιούτων θεμάτων, πρὸ πάσης δημοσιεύσεως, ἐπιβαλλομένης εἰδικῆς κριτικῆς ὑπὸ ἀρμοδίων προσώπων, δυναμένων νὰ ἔχωσιν ὑπεύθυνον γνώμην. Διότι δὲν εἶναι, τοῦλάχιστον, λογικὸν ν' ἀναλάβωσιν—ἔστω καὶ ἀκουσίως καὶ ἐν ἀγνοίᾳ των—αἱ κατὰ τῶν ξένων προπαγανδῶν κατὰ καιροὺς δικαίως διαμαρτυρόμεναι ἐφημερίδες νὰ συμπληρώσωσιν τὸ ἔργον τῶν περιφρονητῶν τῶν ἱερῶν καὶ τῶν δόξων τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ. Καὶ εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο κατατῶσι, δυστυχῶς, δημοσιεύουσαι ἀνεπιφυλάκτως, ὡς ἱστορικὰ δῆθεν «ἀριστοουργήματα», παντοειδῆ μυθικά, ὡς τὸ ἀνωτέρω, φληναφήματα, προϊόντα τῆς ἀχαλινώτου φαντασίας τῶν πάσης προελεύσεως καὶ κατευθύνσεως ἀνεργατίστων ξένων μυθιστοριογράφων!

Σάρα Τσάκκο (+).

Πρὸ τινων ἡμερῶν ἀπεβίωσεν εἰς τὸ Λυκκῶν τῶν Ἰνδιῶν καὶ εἰς ἡλικίαν μόλις 48 ἐτῶν ἡ Σάρα Τσάκκο, Διευθύντρια τοῦ μεγάλου ἐκεῖ Κολλεγίου καὶ Πρόεδρος ὁμοῦ μετὰ τῶν λοιπῶν τεσσάρων (ἐν οἷς καὶ ὁ Σ. Μητροπολίτης Θυατείρων κ. Ἀθηναγόρας) τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἡ μεταστάσα, μέλος τῆς «Ὁρθοδόξου Συριακῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Θωμᾶ» τοῦ Μαλαμπάρ τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν, διεκρίνετο εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ εἰς ὅλον τὸν χριστιανικὸν κόσμον ὡς ἐξαιρετικὴ χριστιανὴ, φιλόσοφος, παιδαγωγὸς καὶ θεολόγος, διὸ καὶ πρὸ διετίας ἐξελέγη Πρόεδρος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ὡς ἐκπρόσωπος τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀσίας.

Πρὸ διετίας διήλθεν ἐξ Ἀθηνῶν καὶ παρηκολούθησε μετ' ἐξαιρετικοῦ ενδιαφέροντος καὶ εὐλαβείας (διὰ τὴν συγγενεῖαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς πρὸς τὴν ἰδικὴν μας) τὴν περιφορὰν τῶν Ἐπιταφίων τῆς Μητροπόλεως καὶ τῆς ἁγίας Ἀννάμωσ καὶ ἐξήτησε καὶ ἔλαβεν ἱκανὰς πληροφορίας περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας πραγμάτων καὶ περὶ τῆς κινήσεως παρ' ἡμῶν τῶν χριστιανικῶν ὁργανώσεων τῶν νέων, τοῦ τμήματος τῶν ὁποίων ἐν τῷ Οἰκουμενικῷ Συμβουλίῳ ἦτο ἀπὸ μακροῦ Πρόεδρος.

Ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Τσάκκο, τόσοι αἱ Ἰνδίαί, ὅσον καὶ ἡ Οἰκουμενικὴ κίνησις, χάνουν ἕνα τῶν σπουδαιότερων χριστιανῶν ἡγήτορων, ἡ δὲ ἀπουσία τῆς ὡς τοιαύτης ἀπὸ τῆς προσεχούς παγκοσμίου Συνελεύσεως τοῦ Evanston τῆς Ἀμερικῆς θὰ εἶναι πλέον ἢ αἰσθητὴ.

Αἰωνία αὐτῆς ἡ μνήμη.

Μετὰ τὸν θάνατον τῆς σύζυγος ὁ σύζυγος δύναται νὰ εὐρη ἀλλήν σύζυγον, τὰ τέκνα ὅμως οὐδέποτε ἀλλήν μητέρα.

*

Ὁ ἄνευ προσευχῆς μοναχὸς ὁμοιάζει πρὸς στρατιωτὴν ἄνευ ἔπλου.

ΧΡΟΝΙΚΑ**ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ**

Ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 22ας λήξαντος μηνὸς ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀπεφάσισε τὴν εἰς τὴν ἐν Ἐβανστον τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς τὸν προσεχῆ Ἀύγουστον συγκαληθσομένην Β' Γεν. Συνέλευσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἀποστολῆν ἀντιπροσωπείας, ἀπαρτισθησομένης ἐξ Ἀρχιερέων καὶ Καθηγητῶν τῶν Θεολογ. Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων.

— Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 29ης παρελθόντος μηνὸς κατηρτίσθη Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Χίου κ. Παντελεήμονος, Κορινθίας κ. Προκοπίου, Ἀττικῆς καὶ Μεγαριδος κ. Ἰακώβου καὶ Φωκίδος κ. Ἀθανασίου, πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος τῆς παρὰ τῷ Στρατεύματι θρησκευτικῆς ὑπηρεσίας.

Ἀποστολικὴ Διακονία. Τῇ 20ῇ τοῦ λήξαντος μηνὸς συνήλθε τὸ Κεντρ. Συμβούλιον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ ἠσχολήθη ἐπὶ διαφόρων τρεχούσης ὑπηρεσιακῆς φύσεως ζητημάτων.

ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «Ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ σύγχρονος Κοινωνία» τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν, 24 λήξαντος μηνός, ἤρξατο σειρά ὁμιλιῶν, ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῆς Ἀποστολ. Διακονίας. Αἱ ὁμιλίαι αὐταὶ θὰ γίνωνται ἐκάστην Κυριακὴν καὶ ὥραν 6.30 μ.μ. μετὰ τακτικὸν ὁμιλητὴν τὸν Ὑποδιευθυντὴν τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου Πανοσ. Ἀρχιμανδρ. κ. Τιμόθεον Παπουτσάκη.

Προχθὲς τὸ ἑσπέρας ἐγένετο ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν σεμνὴ τελετὴ ἐν τῷ Φοιτητικῷ Θεολογ. Οἰκοτροφείῳ, καθ' ἣν, μετ' εἰσήγησιν τοῦ Διευθυντοῦ Αἰδεσιμ. κ. Ἰωάννου Ράμφου, ὠμίλησαν χαρακτηριστικῶς οἱ ἐκ τῶν τροφίμων τούτου κ. κ. Ἄνδρ. Ἱεροδιακόνου, Βησ. Παλαιογιάννης καὶ Δημ. Ἀντωνίου καὶ ἀφ' οὗ ἀνεγνώσθησαν ἐκλεκταὶ περικοπαὶ τῶν ἔργων τῶν ἑορταζομένων Πατέρων, ἐψάλλσαν ὑπὸ τῶν φοιτητῶν ἐπίκαιρα ἐκκλησιαστικὰ ἄσματα.

Ὁ ἐκ τῶν Διευθυντῶν τῆς Ἀποστολ. Διακονίας Πανοσολ. Ἀρχιμ. κ. Παντελ. Καρανικόλας, προσκλήσει τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀγαθονίκου μεταβάς εἰς Αἴγιον, τὸ μὲν πρῶτ' τῆς χθὲς Κυριακῆς ἐτέλεσε τὴν θ. Λειτουργίαν ἐν τῷ αὐτόθι ἰ. ναφῶ τῶν Ταξιαρχῶν καὶ ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον, τὸ δ' ἑσπέρας ὠμίλησεν ἐνώπιον πληθοῦς ἀκροατηρίου ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐπὶ τοῦ θέματος «Ἡ κατάστασις τῆς σύγχρονης Κοινωνίας».

Οἱ ἐν Ἀμερικῇ ὑπηρετοῦντες Αἰδεσιμώτατοι κ. κ. Γεωργίος Οἰκονόμου καὶ Μελέτιος Διακανδρέου προσέφεραν, διὰ τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ κ. Ἰεζεκιήλ, ὁ μὲν πρῶτος δολλάρια 20, ὁ δὲ δεῦτερος δολλ. 6 ὑπὲρ ἐνισχύσεως ἀπόρων φοιτητῶν τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου, εἰς μνήμην τοῦ ἀειμνήστου Γέροντος αὐτῶν Θεσσαλιώτιδος Ἰεζεκιήλ.

Ἀπὸ τῆς προσεχοῦς ἐβδομάδος θὰ ἐπαναληφθῶσιν αἱ διὰ τεχνικοὺς λόγους προσωρινῶς διακοπεῖσαι ὁμιλίαι τῆς «Φωνῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας» ἀπὸ τοῦ Κεντρ. Ραδιοφ. Σταθμοῦ Ἐνόπλων Δυνάμεων Ἑλλάδος, ἐκάστην Πέμπτην καὶ ὥραν 9.5' - 9.15' μ.μ.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος τῇ 17ῃ τοῦ λήξαντος μηνὸς προσέτη τῆς θ. Λειτουργίας ἐν τῷ ἱερῷ ναφῶ τῆς Χρυσοσπηλαιωτίσης, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ ἁγίου Νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων.

— Αὐθημερόν ἡ Α. Μακαριότης προσέτη, ἐν τῷ ἱερῷ ναφῶ τοῦ ἁγ. Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, τῆς κηδείας τῆς συζύγου τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν κ. Ἡλιάσκου.

— Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος παρέστη τῇ μὲν 25ῃ τοῦ λήξαντος μηνός εἰς διάλεξιν τῆς κ. Λίνας Τσαλ-

δάρη, ὁργανωθεῖσαν ὑπὸ τῶν Συνεργαζομένων Γυναικείων Σωματείων, τῇ δὲ 30ῇ εἰς τὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν τελετῇ, καθ' ἣν, μετ' εἰσήγησιν τοῦ Πρυτάνεως, ὠμίλησεν ὁ Καθηγητὴς τῆς Θεολογ. Σχολῆς κ. Ἀμίλκας Σ. Ἀλιβιζάτος, καὶ χθὲς (31ῃ) εἰς τὴν ἐν τῷ «Παρνασσῶ» ὑπὸ τοῦ «Συλλόγου φίλων τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς» ὁργανωθεῖσαν διάλεξιν τοῦ κ. Σταύρου Νικολαΐδη.

— Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος προήδρευσε συνεδριῶν τοῦ μὲν Κεντρ. Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῇ 20ῇ τοῦ λήξαντος μηνός, τοῦ δὲ Κεντρ. Συμβουλίου τοῦ ΟΔΕΠ τῇ 20ῇ καὶ τῇ 27ῃ.

— Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος τῇ μὲν 26ῃ τοῦ λήξαντος μηνός συνειργάσθη διὰ μακρῶν μετὰ τοῦ Προεδρεύοντος τῆς Κυβερνήσεως Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ κ. Σπ. Μαρκεζίνη ἐπὶ ζητημάτων ἐνδιαφερόντων τὴν Ἐκκλησίαν, τῇ δὲ 29ῃ ἐπεσκέφθη τὸν Διοικητὴν τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κ. Μαντζαβῖνον.

— Ἡ Α. Μακαριότης ἐδέχθη τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἑργασίας κ. Γονῆν, τὸν Ὑφυπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν κ. Δημάρατον, τὸν Ὑφυπουργὸν Σεισμοπληκτικῶν Νήσων κ. Εὐαγγελάτον, τὸν ἐν Ἀθήναις Πρέσβυν τῆς Γερμανίας κ. Θεόδωρον Κόρτ, τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Νουβίας κ. Ἀνθιμον, τὸν Βουλευτὴν Αἰγίνης καὶ Ὑδρας κ. Καναβαριώτην, τὸν Καθηγητὴν κ. Ρωμαῖον, τὸν Γεν. Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν κ. Μερτικόπουλον, τὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν κ., Στάθην, τὸν Ἐφέτην κ. Χατζηδάκη, τὴν Πρόεδρον τοῦ Πατριωτικοῦ Ἰδρύματος κ. Λίναν Τσαλδάρη, τὸν Διευθυντὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος κ. Νέρην, τὸν Διευθυντὴν τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κ. Παπαχρυσάνθου, τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου κ. Κωνσταντίνου, τὸν πρῶτον Ὑπουργὸν κ. Ἀβέρωφ, κ. ἄ.

Θεολογικὴ Σχολή. Τὴν παρελθούσαν Παρασκευὴν, 29ην λήξαντος μηνός, ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ περὶ μὲν τὴν μεσημβρίαν ἀνεκήρυξε διδάκτορα τῆς Ὁρθόδοξου Θεολογίας τὸν Σέρβον θεολόγον κ. Αἰμίλιον Τσάρνιτε, ὑποβαλόντα ἐναίσιμον διατριβὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Τίς ὁ συγγραφεὺς τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς», τὸ δὲ ἑσπέρας ἐδέχθη τὸν Γάλλον καθηγητὴν καὶ διαπρεπῆ ρωμαιοκαθολικὸν θεολόγον αἰδ. Υ. Κονγκάρ, ὅστις ὠμίλησεν ἐν τῷ ἀμφιθεάτρῳ τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς ἐπὶ τοῦ θέματος «Ἐνότης καὶ οἰκουμενισμὸς ἐνώπιον τῆς χριστιανικῆς συνειδήσεως». Ἀμφοτέρως τοὺς ξένους ἐπιστήμονας προσεφώνησε καταλλήλως ὁ Κοσμήτωρ τῆς Σχολῆς κ. Ἰωάννης Καρμύρης.

Τὴν ἐπομένην (30), ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ἐν τῷ Πανεπιστημιακῷ ναφῶ τῆς Καπνικαρέας, ἐτελέσθη ἡ θεία Λειτουργία, ἐπὶ μνημοσύνῳ τῶν ἱδρυτῶν, εὐεργετῶν καὶ καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἠλείας κ. Γερμανοῦ, ἀκολούθως δὲ ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου, μετὰ εἰσήγησιν τοῦ Πρυτάνεως κ. Ἀ. Δασκαλάκη, ὠμίλησεν ὁ τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Ποιμαντικῆς καὶ τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου κ. Ἀμίλκας Ἀλιβιζάτος ἐπὶ τοῦ θέματος «Ἐκκλησία καὶ Παιδεία, ἡ ἑλίπις τοῦ Ἔθνους».

ΕΠΑΡΧΙΑΙ**Ἱερά Μητρόπολις Πατρῶν**

Ἐπιστέλλουσιν ἡμῖν ἐκ Πατρῶν :

Καθ' ἅπαν τὸ τελευταῖον δίμηνον τοῦ λήξαντος ἔτους, ἐτελέσθησαν μεγάλα θρησκευτικὰ ἑορτακὰ πανηγύρεις εἰς ὄλους σχεδὸν τοὺς Ναοὺς τῆς πόλεως, τὰς ὁποίας παρηκολούθησαν χιλιάδες λαοῦ. Τῆς ἑορτῆς δὲ τοῦ πολιοῦχου Ἀποστόλου Ἀνδρέου μετέσχον, παρακληθέντες, οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Φωκίδος καὶ Λευκάδος. Κατ' αὐτὰς ὠμίλησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται, ὁ Πρωτοσύγκελλος, ὁ Ἱεροκῆρυξ καὶ ἄλλοι Κληρικοί.

— Ἡ ἐπαναλειτουργία τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων ἤρχισε μὲ ἐγγραφήν μαθητῶν 3.500, λειτουργοῦν δὲ Κατηχητικὰ Σχολεῖα διαφόρων τύπων 64.

— Κατὰ τὴν γενομένην ἀπολογιστικὴν λογοδοσίαν τοῦ λήξαντος λογιστικοῦ ἔτους τὰ ἔσοδα τοῦ Γεν. Φιλοπτώχου Ταμείου καὶ τῶν Ἑνορ. Φιλ. Ταμείων ἀνήλθον εἰς δραχ. 203.000.000, ἅτινα σχεδὸν πάντα διετέθησαν. Ὁ ἔρρανος δὲ τῶν Χριστουγέννων ὑπὲρ τῶν πτωχῶν ἀπέδωκεν εἰς τὴν πόλιν δραχ. 69.000.000, ἅτινα καὶ διετέθησαν.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Θεόκλητος, κρατικῆ παρακλήσει, ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς Ἐπιτροπείας πρὸς συλλογὴν χρημάτων δι' ἀγορὰν καὶ διανομὴν δώρων εἰς τὰ ἄπορα παιδιὰ. Εἰσεπράχθησαν δραχ. 28.000.000 διὰ τῶν ὁποίων ἠγοράσθησαν 3.000 ἀντικείμενα διὰ δῶρα, ἅτινα αὐτοπροσώπως διένειμεν ἡ Α. Σ. εἰς τὰ ἄπορα παιδιὰ, τὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα, ὄρφανοτροφεῖα καὶ εἰς τὰ σεισημοπαθῆ παιδιὰ.

Ι. Μητρόπολις Τρίκκης καὶ Σταγῶν.

Πληροφορούμεθα ἐκ Τρικκάλων, ὅτι τῆ 10ῃ λήξαντος μηνὸς ἐτελέσθησαν ἐν ἀτμοσφαίρᾳ βαθεῖας συγκινήσεως ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Δωροθέου τὰ ἔγκαϊνα τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἰδρυέντου αὐτόθι Ἐκκλησιαστικοῦ Οἰκοτροφείου, εἰς ὃ εἰσῆχθησαν ἤδη οἱ πρῶτοι τριάκοντα τρόφιμοι ὄρφανοὶ πολέμου, κατὰ τὸ πλεῖστον, μαθηταὶ τοῦ Γυμνασίου. Μετὰ τὸν ὑπ' αὐτοῦ τελεσθέντα ἀγιασμὸν ὀμιλήσας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης ἐξέθηκε τὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Οἰκοτροφείου, τονίσας ἰδιαιτέρως τὴν ἀνάγκην τῆς ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκκλησίας ἀσκήσεως τοῦ ἔργου τῆς προστασίας καὶ περιθάλψεως τῶν ἐνδεῶν, ὅπερ, ὡς εἶπε, δὲν ἀποτελεῖ φιλανθρωπίαν, ἀλλὰ καθῆκον ἐπὶ τῆ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ ἀνέπτυξε καὶ γενικώτερον τὸ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ πνευματικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, ἐπαινήσας καὶ εὐχαριστήσας πάντας τοὺς ὁποσδήποτε συντρέχοντας αὐτό. Ἀκολουθῶν ἡ Α. Σ. διεβίβασε τὰς πρὸς τὸν λαὸν τῶν Τρικκάλων καὶ τῆς ἐπαρχίας καθ' ὅλου εὐχὰς καὶ τὰ ἐπὶ τῇ ἰδρύσει τοῦ Οἰκοτροφείου συγχαρητήρια τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σπυρίδωνος. Μετὰ τὴν Α. Σ. ὀμίλησεν ὁ ἐκ τῶν Διευθυντῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Αἰδεσ. Πρωτοπρεσβύτερος κ. Ἐμμαν. Γ. Μυτιληναῖος καὶ μετ' αὐτὸν ἔλαβον τὸν λόγον ὁ Νομάρχης, ὁ Δήμαρχος, ἡ ἐκπρόσωπος τῶν γυναικείων Ὄργανώσεων τῆς πόλεως, ὁ κ. Λ. Ζαχαρῆς καὶ εἰς τρόφιμος τοῦ Ἰδρύματος. Μεθ' ὃ οἱ πολυπληθεῖς ἀρροαταὶ περιῆλθον τὸ νεόδμητον κτίριον τοῦ Οἰκοτροφείου, τοῦ ὁποῦ ἀπεθαύμασαν τὴν ἀρτίαν ἐν γένει διοργανώσιν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ι. Μητρόπολις Θεσβνίκης* κατάστασις Ἱερῶν ἐλήφθη, παρακαλοῦμεν γνωρίζατέ μας ἐάν οἱ κάτωθι Ἱερεῖς μὴ περιλαμβανόμενοι εἰς τὴν κατάστασιν, μετετέθησαν ἢ ἐσυνταξιοδοτήθησαν: α) Μουφτόγλου ἢ Εὔσταθιανὸς Γεώργ., ἐφημέριος Ρεντζιῶν β) Παρκοσίδης Ἀλέξ., ἐφημέριος Ἱ. Ν. Ἀγ. Κωνίου Θεσβνίκης καὶ γ) Δίγκας Δημήτρ., ἐφημέριος Ἱ. Ν. Ἀγ. Ἀποστόλων Θεσβνίκης. Ἱ. Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας* ἐλάβομεν τὰ ἀποσταλέντα ἡμῖν ἀπὸ 30-12-53 καὶ 23-1-53 ὑμέτερα ἐγγραφα σὰς εὐχαριστοῦμεν. Ἱ. Ἐπισκοπὴν Πέτρας* ἐλάβομεν τὸ ὑπ' ἀριθ. 732)381 17-12-53 ὑμέτερον ἐγγραφοῦν μεταβολὴ ἐγένετο· σὰς εὐχαριστοῦμεν. Πανος. Ἀρχιμ. Δημητρόπουλον Γερμ., Ἱ. Ν. Προφ. Ἡλιοῦ, Πειραιᾶ καὶ αἰδεσ. Σαγοῦν Ταξ., Στενῆμαχον Ναούσης* ἀλλαγὴ διευθύνσεώς σας ἐγένετο. Αἰδεσ. Χ. Καλύβαν, Παπαρούσιον, Ναυπακτίας* ἐνεγράφητε τὸσον ὅμοις, ὅσον καὶ ὁ Ἱ. Ναός. Αἰδεσ. Σπανόπουλον Γεώργ., Βαλτοτόπι, Γουμνίτσας καὶ Νικάκη Δημ., Τρύφρον, Αἰτωλίας* ζητηθέντα ἀπεστάλησαν. Αἰδεσ. Χριστοδούλου Δ.,

Νερόμυλον, Βόλου* ἐνεγράφητε. Αἰδεσ. Βορεινάκη Ἐμμ., Γαβαλοχώριον, Χανίων* ἐνεγράφητε. Αἰδεσ. Μπενίσση Ἀριστ., Ἀχινὸν Νιγρίτης* ἐγένετο ἀλλαγὴ διευθύνσεώς σας* ζητηθέντα ἐστάλησαν.

= Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α =

Ἱερά Μητρόπολις Σερβίων καὶ Κοζάνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 2200)1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς κενὰς ἐφημεριακὰς θέσεις τῶν Ἱερῶν Ναῶν Ἀγίου Δημητρίου Κοινότητος Ἀγίου Δημητρίου, Ἀγίου Κωνσταντίνου Κάτω Κώμης, Γεν. Θεοτόκου Ἄνω Δραπετσίου, Προφήτου Ἡλιοῦ Ἐξοχῆς, Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἐλάτης, Ἀγίου Δημητρίου Λάβας καὶ Ἀγίου Νικολάου Λειβαδηροῦ, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρου Νόμου προβλεπόμενα πιστοποιητικὰ καὶ λοιπὰ δικαιολογητικὰ.

Ἐν Κοζάνῃ τῆ 21 Ἰανουαρίου 1954

† Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης Κωνσταντῖνος

Ἱερά Μητρόπολις Ἡλείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200)1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πληρωσὴν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Νικολάου Μυρσίνης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ἐν λόγω θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικὰ των, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίους.

Ἐν Πύργῳ τῆ 9ῃ Ἰανουαρίου 1954

† Ὁ Ἡλείας Γερμανὸς

Ἱερά Μητρόπολις Αἰτωλοακαρνανίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πληρωσὴν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Παναγούλᾳ Ἀκαρνανίας Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ «Κοίμησις τῆς Θεοτόκου», προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 42 τοῦ Α.Ν. 2200)1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 16 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 586)1941 Ν.Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α.Ν. 2200)1940» ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικὰ.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῆ 23ῃ Ἰανουαρίου 1954

† Ὁ Αἰτωλοακαρνανίας Ἱερόθεος

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,”

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝ

† Ὁ Φλωρίνης, Ἀλμυτίας καὶ Ἐορδαίας ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

† Ὁ Λευκάδος καὶ Ἰθάκης ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἀκαδημαϊκὸς

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

ΕΜΜΑΝ. Γ. ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ

Πρωτοπρεσβύτερος—Κατηχητὴς

*Υπεύθυνος Τυπογραφείου: ΤΙΜΟΛΩΝ ΡΟΥΤΣΗΣ

Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἰαίου 1.